

Phoenicis, sive Consecrationis augustae liber unus, ad divum Philippum Hispaniarum, Neapolis, Siciliae &c. regem

<https://hdl.handle.net/1874/8949>

PHOENICIS
SIVE CONSECRATIO-
NIS AVGVSTAE LIBER VNVS,
ad Dium Philippum Hispaniarum,
Neapolis, Siciliae, &c. Regem.

AVTORE
Ioanne Voerthuisio, Praeposito Dauentriensi.

ANTVVERPIÆ
Ex Officina Gulielmi Syluij, Typographi Regij.
CVM PRIVILEGIO.

Cautum est diplomate Regio, ne quis hunc Phœnicis li-
bellum seu consecrationem Augustam, præter Guliel-
mum Silium Regium Typographum imprimat, vel alibi
impressum venum exponat, sub gravi multa quæ latius in
literis ipsi Silio super hoc concessis explicatur. Data Bru-
xella 4. Februarij. 1562. Subscriptæ

Facunvez

ORBIS DELICIÆ ET AMOR PHILIPPVS.

SERENISSIMO POTENTISSIMOQUE PRINCIPI

Philippo Hispaniarum, Neapolis, Siciliae, &c. Regi.

Domino suo clementissimo.

I QUI E CÆLO DATA, REX inuictissime, & ab immortalī Deo, viris fortissimis de manu tradita imperia, ordine, ratione, & vna naturæ luce circumscribunt, rectè faciunt: rectè equidem mihi facturus videor, si quam institui Diui Patris tui CONSECRATIONEM, ad admirabilem incredibilémque in stellis constantiam, ad ipsam illam in omni æternitate temporum conuenientiam conformem. Nam si qua inter homines dicenda sit ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ, ea demum multò verissima est, quam in sese vsque recurrens & mori nescia PHOENIX, magnis atque diuinis in terra patefactis operibus constituit, quam suo cælum imbre, quam cælesti mens mundi rore irrigat, & in quam ipsissima, vt sic dicam, fiderum defluuia illabuntur. Etenim, vt est in inuariabili ac variè varia supremorū orbium contemperatione sensus quidam secretior, per rerum vniuersitatem commeans, quem alij Animum mundi, alij Spiritum appellarunt: ita, si quæ Diui Patris tui Imperium, consilia, occasiones, euentus, & affectus circumsistunt, ad rerum præclarè à CAROLO MAGNO gestarum magnitudinem expendas, præstantem excellentémque Naturæ vim,

qua superiorum corporum progressus sistitur, & quasi in se reflectitur, quaque Germanici Imperij fundator CAROLVS reducitur, cōspicias. Quæ quidem Principis sanctissimi, & in Diuos relati Repræsentatio, iustissima est Diui Patris tui, Cæsaris sacratissimi ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ, longè alia profectò, quàm qua suos quondam Romani Imperatores (vt sic dicere liceat) deificabant. Nos enim, quibus singulari Dei munere, in ipsa diuinæ cælestisque virtutis reciprocatione viuere contigit, pro Aquila (quæ simul cum deiecto igni è pyræ fastigio demissa, Principis animam in cælū deferre credebatur) PHOENICEM cælo genitam reponimus: & purpuratis curruum pro rectoribus, qui in Consecratione Cæsarea, Ducum & magnorum hominum personas sustinebant, Heroës, rediuiua atque immortalia ætatis vtriusque ornamenta substituimus: aromatum verò pro aceruo, cinnama myrrhamq; & misto balsama amomo. Et mitem casiam, & olentis vimen acanthi, ac thuris lachrymis, nardique pubentis aristas, diuite Naturæ secretioris è myrothecio effundimus: Demùm cerea mortui Imperatoris pro effigie, viua damus, & quidem expressissima duarum ætatum simulacra. Et tantum de institutæ à me Consecrationis ratione & cōsilio. Nunc cur tibi Rex Serenissime, indulgentissimo bonorum omnium Meccænati, quem & bonæ reuerentur Musæ, & quem Charites Gratiaeq; cōmendant, hoc, quod Diuo Patri tuo, & cælum & cæli ac naturæ parens Deus obtulit elogium, inscripserim, nō est, quòd facti ea in re mei rationem reddere debeam, cum excelsa illa atque admirabilis, & verè di-

uina

uina Paternarum virtutum gloria, Regio tuo diademati æquè proprium & peculiare sit ornamentum, ac est augusta tot populorum hæreditas, & per beata iustæ felicitatis successio. Accipe igitur Rex Clementissime, PHOENICEM hunc meum priscum primorum prudentum, & eruditæ vetustatis hieroglyphicum verû rediuiuæ naturæ symbolum, & quoddam quasi æternitatis simulacrum: ac (quod sacratissimam Maiestatem tuam, Illustrissimus Methymnæ cæli Dux, nunc Siciliae Prorex, ante annos plus minus quinque, Bruxellæ vt faceret, rogauit) eius, quem suo PHOENIX auspicio denuntiat, dignitate diuinitatèque PHOENICEM æstima: quem tum demum Rex Inuictissime, magni facies, cum quæ & domi & militiæ gessit Pater, suo Deum immortalem firmasse decreto conspexeris. Ex iis verò, qui sacratissimam Maiestatem tuam & officij & honoris ergò, aurata subter testudine circumstant, neminem tam vecordem aut supinum vnquã futurum arbitror, qui, què tot virtutibus, Regum moderator & Rex Deus, cumulauit, quem tot illustribus auxerunt victoriis boni Cælites, mecum nõ admiretur. Reliquum est, vt qui exemplo maiorum in fide obseruantiaq; præcellsi nominis tui Rex, acquiesco, pro fausta eius tanti vestri imperij administratione vota faciam: vt his tantis difficultatibus, & Ecclesiæ suæ, & tibi à se commissis Regnis, Deus immortalis per te rite consulat: vtque hic excellentum virtutum, & per illustris fortunæ decursus, à Diuo Patre tuo, ipsissimo Pipini filio, ipso Carolo Magno, seu cælo potius ab ipso, ad vberem tum pietatis, tum studiorum fructum per

quam oportune dimanet. Maiestas autem Rex serenissime tua, & quod innocenter vixit, & quod fortiter egit Pater, vni sæculorum Regi, vni exercituum Domino acceptum referat. Eius enim solius est regnum & potentia: eius est in omnem æternitatem perdurans gloria. Bruxellæ. V. Cal. April.
Anno Salutis. M. D. LX.

SACRAE TVAE MAIESTATI.

deuotissimus

Joannes Voerthusius.

ILLVSTRISSIMO ET RE-

VERENDISSIMO DOMINO, DOMINO

*Antonio Perenotto à Granuella, primo Mechliniensium
Archiepiscopo, & S. R. E. Cardinali. Multo be-*

nignissimo bonarum artium & doctrinarum

Mecenati. Ioannes Voerthufius

Præpositus Dauentri-

ensis S.

Redit ad te Præful amplifsime, qui te nuper relin-
quere videbatur, TUUS IMPERATOR, TUUS
CÆSAR, TUUS AVGVSTVS CAROLVS, & cum
illo & in illo, Germanici fundator Imperij, Ca-
rolus Pipini Filius. Bis magnus hic: ille TER Ma-
ximus: à Deo coronatus vterque. Ille, vt qui de Im-
perij & tot regnorum gubernatione tot annos te
consuluit, Diuina vicissim è cælo te edoceat: hic, vt
de illo, qui, si non libris totis septem, periochis sal-
tem septem de se locutus est, verbis septem tibi lo-
quatur. Vtriusq; verò subuector in cælū PHOENIX,
non ex Canceleis aut Felici Arabia: sed ex Tenctēris
& fecūda Transisulania ad te aduolat: vt hæc magna
tibi dignitatum incrementa, Mechliniensem Archi-
episcopatum, & dudum meritos sacræ purpuræ ho-
nores & Caroli Magni & Maximi nomine, fausto
cum auspicio congratuletur. Vale Antistes multò
dignissime.

TYPOGRAPHVS
studiofis.

VT Romanorum eruditissimus Varro, qui solus Asinij Pollionis iudicio viuens statuam in bibliotheca Palatina meruit, suis ijs in libris quos Ciceroni nuncupauit, quæ contra linguæ Latinæ disciplinam, quam vocant $\epsilon\rho\rho\sigma\lambda\omicron\gamma\iota\acute{\alpha}\nu$, dicerentur, volumine primo, quæ pro ea secundo, quæ de ea tertio, exposuit, sic auctor suam hanc, è secretioris naturæ aditis erutam Consecrationem, in illa quæ Carolus Magnus & Maximus ipsi, immortalis cum gloria peregerunt, quæ contra eos hinc inde tentata sunt, quæ cum ijs & pro ijs acta sunt, quæq; de ijs fuit orbis quaqua versus opinio, partitus est. Quin vt Varro ad imitationem Pithagoræ, rerum & verborum, his duo, prima genera posuit, quorû duo sunt status, & motus. Quod stat, aut agitur, corpus. vbi agitur, locus. dum agitur, tempus: quod est in agitu, actio: eum ad modum Voerthusius, naturæ mirè varias actiones, corporibus, locis, deinde his quæ in locis acta sunt, temporibusq; tum quæ cum temporibus sunt coniuncta, vt quæ cum his sunt coniuncta adaptat. Et ijs quidem periochis vtriusque ætatis & celi & terræ historias, per quàm compendiosè complexus est. Hoc volebam, Lector, nescius ne esses. Vale, & Auctoris eiusdem Annales, ac per quam eruditos de Genio, siue de diuina atque admirabili felicium & Virtutum Animatione Commentarios propediem expecta.

C. Plinius Secundus Naturalis historixæ libro X.
de Phœnice.

*Cùm huius alitis vita, magni conuersionem anni fieri
prodidit Manilius, iterumq; significaciones tempestatum,
& siderum eodem reuerti.*

Julius Solinus, de Phœnice.

*Cùm huius vita magni anni fieri conuersionem, rata, fides
est inter auctores.*

Horus Apollo in Hieroglyphicis de Phœnice.

*Ægyptij instauracionem diuturnam, & quæ post multa
fiat secula, volentes indicare. P HOENICEM auem pin-
gunt: hic enim dum nascitur, rerum vicissitudo fit, & inno-
uatio.*

B PHOE-

6

P H O E N I C I S, S I V E
C O N S E C R A T I O N I S A V G V -
stæ, ad Diuum Philippum Hispaniarum, Nea-
polis, Siciliæ, &c. Regem.

Joanne Verthusio auctore.

L I B E R V N V S.

COGITANTI mihi Rex Inuictissime, & in admirabilem ordinis sempiterni continuacionem intuenti, rectè sentire videntur, qui rebus omnibus ΠΡΟΝΟΙΑΝ, suprema ex mente manantem, præstituunt: quæ celestia maximè, deinde in terris ea quæ ad homines pertinent, diuina planè ratione conficiat. In celo enim stelle omnes & errantes & inerrantes, orbibus suis & ductibus sursum deorsumq; conuersæ, eisdem locis signisq; vndecunq; volumus eas discessisse, certis temporibus sese constituunt, & animatos veluti tractus imitantur: & in anno communi omnia in orbem acta redeunt, hyems, æstas: ver, autumnus: aratio, statio: maturitas, & conditio fructuum. Inter homines verò vsq; adeo ad eandem inter se comparationem res omnes sapiùs sese offerunt, vt aut eadem omnino ritè facta conuersione, & iustis confectis spatij redire: aut aliorum partes in alijs conspici necesse sit.

Sic per omnes vniuersitatis partes, præpotens ille naturæ genius, seu, summaus, prouidentia diffunditur. Vsq; adeo partes vndiq; æquabiles, ipsæ per se, atq; inter se continentur. At vt earum, partium dico, aliæ sint in alijs, nõ omnium ta-

PHOENICIS.

mē partes in omnibus, vt nec vniuscuiusq; ratio vel ingenij, vel naturæ vniuscuiusq; cum ingenio naturaq; rectè coniungitur.

Prudenter ergo illi, qui posthabitis anxijis ambiguae emulationis studijs, ad eos sese couertunt, in quibus quid, quòd ad naturam suam accommodatum appareat, compere-rint. Nam ita demum animus humanus per quosdam quasi cognatae naturæ gradus, ad rerum certò assequendarum re-ctam rationem felicissimè effertur.

Eum ad modum Alexander Seuerus, Mammææ filius ad Alexandri Magni imaginem, veluti ad pulcherrimum, vt ei quidem videbatur, perfectissimumq; veri Imperatoris simulacrum, curam, atq; animum suum traduxit. Neq; enim potest quisq; non id, quod naturæ suæ accommodatum sit, Græci ΟΙΚΕΙΟΝ vocant, appetere. Erat autem vt ille (de Alexandro Magno loquor) admodum adolescēs. Ita hic pæ-ne puer, cum ad Imperium vocaretur. Et vterq; quod mi-reris, incredibili animi contentione doctrinæ studia comple-ctebatur. Ille patrem virtutis, & vt Aurelius dicebat, re-gium Poëtam Homerum, & in Homero Achillem. Hic Vir-gilium (quem ad imitationem Panatij Platonem poëtarum appellabat, & in Virgilio Æneã præ reliquis admirabatur. Eius Alexander Magnus Iliadi, rei militaris, vt aiebat, vi-atico, dormiens incubuit: Et ad huius, Virgilij dico, imagi-nem, quam cum Ciceronis simulacro, in larario consecrârat, procubuit Mammæus.

Habuit eius ætas Platonem, Aristotelem, Theophrastum, illustres, sanctissimi Socratis.

Huius Sabinum, Vlpianum, Paulum, maximos verè di-
uizab.

vini Papiniani, quem vnum cum Socrate committendum puto, discipulos.

Hi dissentientes magnorum virorum de vita civili sententias, ad certas æquabilesque rationes expendunt: Illi vagis, de natura bonoque, cogitationibus ordinem lucemque dedere. Magna sanè naturæ indulgentioris argumenta.

VEL, vt idem in duobus nostræ huius ætatis magnis viris commonstrem, Petrus Bembus Cardinalis Venetus, Petrus Bembus Cardinalis Venetus. T. Linius, rerum Romanarum scriptorem, tantum non diuinum, in historia Venetæ, seu operis saltem in consilio, imitatus est, & pari propè dixerim felicitate, qua magnificus vrbis Venetæ Senatus, prisce ad Romæ maiestatem, innocuo cum Imperio sensim consurgit.

Et (vt sunt perbeata honoratis in nominibus Omina) Antonius qui aurea Latinorum ætate, summa eloquentia, summa eruditione, vno orbis & vrbis in Senatu eminebat: nunc prima primi terrarum Principis in Concilia, nouo adactus raræ felicitatis incremento redijt. Is qui post nouennalem, fatali Martis in Orchestra, Atrebatensio, humani & Christiani sanguinis refusionem, terris profugam ΕΙΡΗΝΗΝ, in terras iterum reduxit: aut vt maxime patria Romanus non sit noster hic Antonius, magno tamè suo merito Romanus est, si quid modo meretur, qui sermone non tantum pernouit Romam, sed & qui quod Roma prisca loquitur, quod ruinis obruti sonant Triumpho, quod Romæ in tumulto spirat Colossi, omne perdidit: vel qui si indignè sepultus, virtutis maiestatisque, Latine ΣΚΕΛΕΤΟΝ, animata iterum in luce, cum cute & carne & ossibus reposuit,

Antonius Peronotus & Grannella. Cardinalis primus Meschliniensium Archiepiscopus.

PHOENICIS.

Quirini ciuitate donandus est: ne dicam, quod, vt priori illi Antonio, ita & huic nostro, non nunc tantum, sed & complures ante annos, Senatori Romano esse licuit: nisi sacratissimæ tuæ Maiestatis præ obseruantia, iam diu meritam & pridem ad eò delatam purpuram modeste recusare, quàm galero insignis esse maluisset,

Verù, vt ad prisca ætatis illustres animas reuertar, quid Aurelium Alexandrum, vt spes tam amplas representandi Alexandri conciperet, impulit? An, quòd in æde apud Arcenam Alexandro sacra, cum peperit mater? an, quòd eò, quo Alexander obierat die, illum nasci contigit? aut, quòd idem cum Magni patre Pilippo, Aurelij nutricius Philippus nomen sortitus est? vel, quòd vt huic mater, ita illi nutrix fuit Olympias?

De nostris, quid Bembum, vt ad Liuium potius, quàm ad alium quem è cætu eruditorum oculos conuerteret, adigit? An, quia nunc si viuat Liuius, cuius Venetus cum Bembo futurus sit? Vel ecquid solis Antoniorum à nominibus, ter beata illa naturæ, morum, dignitatisq; ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ sese obtulit? Alia, alia sit & magis abdita ΣΥΜΠΛΑΘΕΙΑ, magis amica naturæ conspiratio, necessum est. Nam non eandem tantum in his inuenias, vitæ & morum temperationem, sed & eosdem planè ad res maximas conatus. Porro ad illas non semetipsi, sed lucentis ætheris conuexum, aut quæ illud moderatur, Mens animauit. Nã mortalium licet animi ingenitæ propinquitatis nexu inter se deuincti sint, vt quisq; in se mirificam imitandi vim, ac emulatione quadam mixtam cupiditatem sentiat, qua quem scit in eo vitæ genere, in quo sibi elaborandum esse duxerit, excellere ac præstare ceteris, illum sibi vnum ad imitandum quis-

quisq; proponit, egregiè magnum tamen ad res arduas momentum minimè adferet, nisi cælum, & quam prudentes admirantur, mundi anima, spem speratam, vt Plautus ait, circumplexa, suo veluti in sinu foueat.

Et Hic est prædulcis ille cæli amor, qui summi Principis, Regis maximi, Imperatoris potentissimi diuinam mentis indolem, Magno illi, pacifico, ac à Deo coronato Imperatori Carolo nascenti circumfudit. Eadem enim Duo Patri tuo, Rex Inuictissime, cum summo viro, summò Imperatore Carolo Augusto, omnium qui vixerunt Principum sanctissimo, cuiq; & aram & caelestes religiones maiores decreuerunt, de Republica, eadem de priuatis cura, eadem iisdem in locis fuit militia, & in quo est omnis rediuiue nature vis, voluntatum, studiorum, sententiarum, mirifica, non in Principibus tantum, sed & in omni ætatis vtriusq; tum pacis, tum belli disceptatione, consensus est.

Testantur hoc, quæ & CAROLVS MAGNVS & DIVS PATER, Religionis & politiæ, viue laudis plenissimis in actionibus, quæq; doctrinarum propter studia & publicè & priuatim effecerunt.

Testantur, quæ contra ipsos ab Asia Africaq; & in Europa tentata sunt: & quæ filij heredes: quæ amici, socij, familiares, toto orbe præstiterunt. Quin eadem planè loquuntur, quæ fœderatis, socijs, amicis, cognatis vicinisq; populis vtraq; ætate acceiderunt.

AB IIS, QUÆ CAROLVS MAGNVS ET MAXIMVS IPSI, RELIGIONIS, POLITIÆ ET DOCTRINARVM PROPTER STVDIA EFFECERVNT. I.

PIETAS primùm Rex sacratissime, quæ sola nos Deo A Reli-
com- gione.

PHOENICIS.

commendat, & qua vna omnis humana salus continetur, ex aequo & Diuo Patri, & Carolo Magno cura fuit.

Vt hic à prima statim atate nihil prius habuit, quàm vt ruentem & tantum non collapsam, Christi Dei in terris Ecclesiam, quod quidem in se esset, restitueret: Ita Diuus Pater, conuerso religionis statu, & dilapsis melioribus sincerioris doctrinæ institutis, in eam curam totus vti debuit, incubuit.

Pater, quod nihil vsquam sani & integri moris esset, nunc Augustæ, nunc Vuormaciæ, nunc Ratisponæ, & tandem Tridenti, pientissimos quosq; in consilium adhibuit, & in omnes sarcindæ Concordiæ rationes inquisiuit. Carolus (eo verò nomine Magnum post hac appellabo) & Augustæ, & Vuormaciæ, & Ratisponæ, alijsq; in locis, vt & Diuus Pater, grauissimum illud & sanctissimum vnitatis Ecclesiasticæ nomen, accuratissimis consilijs protexit.

Priuatim quoq; vt ille in corpore humano, vitam celestem imitabatur, vt diuinæ bonitatis effigiem in suis & moribus & factis adumbrabat: Ita Diuus Pater, humana, & quæ mundus admiratur omnia, atq; adeò semetipsum supergressus, præfulgens hoc illud Augusti Imperij diadema, quod vt illi detraberent, complures erant annisi, sibi detraxit, & positis tot Regnorum sceptris, ad vnum & solum Deum oculos conuertit.

II.
A Politi-
cis.

Prius tamen, quàm animum ab Imperij cura & rerum procuratione aut Pater aut Carolus abduceret, rectam & Dei à numine tractam rationem, sua vterq; atate orbi proposuit: rationem, inquam, qua tràquilla libertas inter mortales constitui, qua recreari fides possit, qua scelus fraudemq; nocetis, intenta supplicij formidine subigas, qua sua rectè fa-
ctis

Etis premia decernas. Neq; enim passi sunt, quòd ipsi sibi legem innocentiae, continentiae, virtutumq; omnium indixissent, quemq; temerè ab officij sui Religione declinare.

Ciuitates quoque et honesti bonorum virorum cœtus, quæ propria Principum cura est, vtrique cura fuerunt. Ille, ad ornandas edificijs: Diuus Pater, ad fundandas legibus & institutis singulatim ciuitates totum se cõtulit. Illi, vt cõstitueret: Patri, vt cõstitutas auctõritate muniret, studio fuit.

Ille (vt ad Etruscos eam: nam & de auspicijs institutus sermo est) cùm vrbanam nobilitatem variè per vicina oppida diffusam reduceret, cùm noua mœnia ambitu maiore circumdaret, diffluentem vetustate Florentiam, multò quàm esset Augustiorem reddidit.

Pater vt Florètiam ciuilibus bellis ardentem, & mole laborantem sua conspexit, illato in vrbem saluari Amnestiæ decreto, partium studia & inimicos oppidò pugnacis, & contentiosæ ciuitatis animos compescuit: Medicæque è familia, quæ Principem diu ea in vrbe locũ tenuerat, primũ Alexander Medicus primus dux Florentiæ Alexandrum Medicum, quem filia suæ Margareta Austriae, Heroidis multò lectissimæ nuptijs erat dignatus, quò tot Italiae malis mederetur, Ducem cum Imperio præfecit: ac postquàm ille, indignũ, ipso æui in flore esset succisus, Cosmum, Cosmus II. Dux Florentiæ Latij ingès ornamentũ Ausonia vt omnis tolleretur AK O Σ MI A Thuscie KO Σ M H T H N appellauit.

Quin & sunt vtraque in atate complura alia Regnorum & Rerum publicarum, per quàm angusta & verè Heroica KO Σ M H M A T A, quæ quisque per se, collatis inter se atatis vtriusque historijs, cùm volet (velle autem debebunt boni) conferet. Quod ijs demum multò erit facillimum, qui- Historiæ Caroli Cæsaris bus quæ illustribus ex hispanis, Lodouicus ab Auila, Gon-

P H O E N I C I S.

zalus Perësius, Ioannes Genesius Sepulveda, Paezius Castrus, Christophorus Stella, Ioānes Versosa. Caesaris in laudē commentantur, videre contigerit: quisque quæ multò clarissima eruditissima Familæ ΠΑΡΑΣΗΜΑΤΑ, fratres Nicolaj: quæ oppidò disertus Malinæus. quæ honorata Belgij insignia, Nedianus, Hortensius Vaseus, de Casare procedunt, perlegere licuerit: & quorum ad aures perueniēt, quæ Carnorum decus Robertellus: quæ domus Atestinæ delicia, Phaletus: atque Antenorei qui spargitur vnda Timauis, Brutus, accinunt: tum quæ Græcæ nobilitate meditatur, Sami Despota Marchetus: quæque Atethusa de fonte Casari propinat Aretius. Videbūt enim in his, quæ in Eginharto, Herimoldo, Clemente, Herimberto, Æmilio, Platina, Acciaiolo, rerum à Carolo præclare gestarum scriptoribus, legerūt: videbūt veram atque omnem iurè fortunati Caesaris historiam: videbunt eadem vtrobiq; pacis & bellorum, eadem Religionis & honesti studia. Et quid? Annè intra eadem plânè vterque laudis & virtutum spatia constitit?

Historiogra
phi Caroli
Magni

III.
A Doctri-
narum stu-
diis.

IMMO verò & eas, à quæ benè beateque viuendi præcepta ducuntur disciplinas, perquam benignè vterque respexit. Diuus Pater, quòd diuinam celi vim admiraretur, in pulcherrimam temporis accretionem, vt erat amantissimus ordinis, vt erat mirè tenax Iusti, perlubèter intuebatur: Carolus de anni ratione, & illo superiorum orbium regno, sæpè & multùm prudenter apud sese cogitabat.

Videre erat eo tempore inter illos, qui in domo regnatrice versabantur, minimè obscuram surgentis quasiq; herbescentis humanitatis significationem:

Descriptio
Aule Ce-
saræ

Nunc quotquot sunt aule proceres, ad vnâ eruditæ laudis pulchritudinem se comparârūt. Alij eas artes, quæ ad res &

res & vsus politicos proficiunt, prius quàm ad Rempub-
licam accederent, perdidicerunt: alij alias, quæ in medijs
coetibus regnant, quæ hominum mentibus dominatur, & in
intimos populorum sensus peruadunt, secum in regiam, &
augustum Diui Patris tui Senatam attulerunt: alij ijs dele-
ctati sunt, quæ cognationem maximam cum literis habe-
rent, signis scilicet, staturis, et eruditæ antiquitatis operibus.
Quorundam rursus ars ac Disciplina tanta est, vt vniuer-
sa, quæ ad naturæ perfectionem requiruntur, contineat ac
complectatur: Omnes verò Diui Patris tui ad exem-
plum, Cæli circumuolutiones ac siderum, & arcanum natu-
ræ caput, religiosè reuerenterque dum per ætatem licebat,
attigerunt.

Illi insuper? quos Diuus Pater, communicato augusti vel-
leris honore, sibi & pacis & belli socios delegit, optimorum
studiorum Amatores, perquàm prolixè sese professi sunt.

Est ΚΟΨΜΙΟΣ ille Cosmus (in quo re floruit Macenas,
Regis qui genus Etrusci, qui Cæsaris almi dextera) qui ex-
ultantibus & Græcia profugis Musis sedem dedit in La-
tio: & erat, qui Latinorum colonias in Gesforiacum litus tra-
ducere conatus est. Iis ille florentes Pifarum campos: istis
hic viridantia Brugarum prata contribuit.

Cosmus II.
Dux Floren-
tia Eques
ordinis au-
rei velleris
Ludouicus
à Flandria,
Prati Des-
minus eq.
ord. au. vell.

Hic fugientia bonæ & sincera vetustatis monumenta:
Ille, felici & per beata Lelij Taurelli opera inexhau-
stos ciuilibus prudentiæ thesauros, Florentinis in pandectis or-
bi restituit. Nouum profectò munificentia genus, & in-
audita eruditæ Liberalitatis Species.

At quod est Italica immortalium ingeniorum in vberta-
te familia Medicæa: hoc sunt in Hespantijs, benè bonis literis

Dominus
Didacus à
Mendoza
Sacre catho
lice regie
M. tis. Oez
conemus

Mendoza, & vnus ante alios doctrina non minùs quam stemmate Illustris Didacus, vt qui generoso liberalis animi decreto, magnâ auri vim, & nescio, anné aliquantò maiorem illa, qua Plinij Secundi Commentarios Largus Licinius iam olim licitatus est, in libros & librarios profudit.

Ad hæc, & à sacratis augustiores fortuna, Cesareo è Senatu, Pontificibus, celebria duo doctrinarum studijs erecta sunt. Alterum Vefontioni in Burgundis, Minerua in Campo, seu PERRNI PERONOTTORVM IN PARNASSO: Alterum Rhetos inter & Vin-

Otho, Thru
cius Cardina
lis Augu-
stanus

Antonius
Peronotus
Cardinalis.
Franciscus
Ximenes

Archiepiscopus
Toletanus

buslidius
Archiepiscopus
Bison-
tinus

delicos, Dilingæ. Istud liberalibus impensis Othonis Thruclisij, Cardinalis Augustani: illud à magna Antonij Peronoti, primi Mechliniësum Archiepiscopi, & Cardinalis multò Amplissimi erga literas propensione.

Ex ijs, qui fato functi sunt, Franciscus Ximenes, Ecclesiæ Toletanæ Archiepiscopus, Complutum: Buslidius, Ecclesiæ Bisontinæ Metropolitæ, antiquam Grudiorum, Phœbi nunc & Musarum sedem, Louanium, ex edificatis Collegijs, & legata in vsus literarios pecunia, mirificè exornauit:

Quid dicam, quòd eos etiam, quibus cum & Diuo Patri & regie maiestati tuæ seu fœdus, seu necessitudo intercessit: quosq; tua tibi planè regia munificentia deuicisti: quibus tuis est in populis negotiū: qui tua hæc in regna veniunt: tua ad regna comoratur, sensus ille de tuendis et ornâdis studijs attingit? Nâ vt quisq; est optimus, ita maximè eruditi Cæsaris, & bene docti ac benigni Regis imitatione ducitur.

Sic Rex potentissime, immortalis illa & propè Cælestis ætatis aureæ Maiestas, & vetusta ac venusta antiquorum hominum prudentia, vt de media Caroli Magni ætate nunc ta ceam, in grauißima omnis disciplinæ veteris inclinatione,
nostris

noſtris hominibus, & tuæ Rex ætati, regio & tuo & Di-
ni patris tui, noſtri Cæſaris, favore reſtituta eſt.

Carolus, vt quæ ſunt utrobique laudanda, inter ſe exe-
quentur, ſcholam Pariſienſem & Bononiienſem iuuentuti
per ſuos aperuit: Diuus Pater, quòd Martis non tam eſſet
ſoboles, quàm Palladis amor, non Academiã tantùm, ſed
& inaurata auguſti Palatij atria, atque intimos conſiliorũ
ſinus eruditis patefecit.

Suam igitur & Imperio & religioni dignitatem, ſuum
ſtudijs melioribus honorem, in vtroque & Patre & Caro-
lo, inſtaurati vtrimque ſeculi parente, Deus reſtituit.

AB IIS, QVÆ CONTRA EOS AB
ASIA, AFRICAQVE, ET IN EV-
ROPA TENTATA SVNT.

Et ea quidem tam cumulata bonorum omnium comple-
xio, abundè ſatis fuſſet, ad illam quæ eſt ſecũdum vir-
tutem optimi Maximique Principis perfectionem, & au-
guſtam, quam non ego, ſed cælũ & natura inſtituit APO-
THEOSIM, niſi terrore patre & matre ſæua genitus,
Erynni, Jra & erroris pronepos, Bellorum pater, quocũq;
is vocetur nomine, ſua quæ habuit tela nocētiffima, in vtrũ-
que vi maxima intorſiſſet: ni, horrendum, Chriſtiano ſan-
guine Latinum Imperium Thrax cruentaffet.

Solymanus enim, ſive quòd hoc tantùm inſuperabilis
glorie faſtigiũ, in quòd Patrem, REGVM PATER
ET REX DEVS, & cùm Deo conſentientes orbis
populi euexerant, in diminutionem ſui acciperet: ſive quod
Cæſarem ad ingentes triumphos cælum depoſceret, nunc pe-
deſtri exercitu Pannoniam, nunc naualibus copijs maritima
queque funeſtabat: Et iam tum Muleaſſem, antiqui ſanguini-
nis Re-

A bellis

Solymanus
IMP. Turc.
carumMuleaſſes
Rex Tunon-
tenſis

PHOENICIS

Ariades
mus Barbaro
rossa

nis Regem, per Legatum Barbarossam regno Tunetensi depulerat, iã euastatis finitimis prouincijs, viginti Christianorum millia, ab aris, à focus, in fœdam seruitutem pertraxerat, & etiamnum Hispania, Sardinæque & Balearibus insulis grauis imminebat. Viditque id Diuus Pater, & vt vidit hinc pedestres Christianæ militiæ copias, illinc classem multò instructissimam, iuratũ Christiani nominis in hostem, fortiter feliciterque eduxit. Confestim enim, vt Africa littora pater attigit, cessit Goleta, cessit Ariadeni acies, & centum quinquaginta Numidarum millia. Tunetũque, in quod suum Ariadenus receptum habebat, & Regem recepit, & apertis ergastulis, captiuos reddidit: In Pannonia verò ad tantos exercitus Latini apparatus, Barbarus cohorrui, & ruptis in fuga pötibus, amissisque quindecim equitum milibus, summa non Thraciæ tantum, sed & Asiæ, Ægypti- q; in perturbatione, in suos fines trepidus euasit: atque ita, vt viui sui numinis studiosis Deus in omnibus assistit, vtro- bique à Casare stetit victoria. Nec potuit (vt eleganter ab illo, quisquis is fuit, dictum est) Catholicæ fidei studiosus Imperator non vincere, qui totam victoriæ suæ fiduciam & animum in solo Deo collocarat.

Atqui non tam eo nomine inclyta est hæc Casaris victo- ria, quòd Asiæ Ægyptoque imperitatem, quàm quòd illum, quem fatalis rerum omnium conuersio offerebat, secundis prælijs attriuit.

Nam & suum Caroli Magni etas Zuleimannum, A- siæ Tyrannum habuit: et eius maiores Othomanni, sub qui- bus, vt auctor est Isidorus Pacensis Romano Imperio mul- tum decreuit, illa in gente imperabant.

Cum & nunc, Ditis nota signatus Alastor, Othoman- ni nomine

ni nomine superbiat: & vterque (Solymanus dico & Zuleimannus) suum in Libya curatorem: ille Alborem: hic Ariadenum Ænobarbum habuit.

J L L E (de Zuleimanno loquor) vt est apud Rodericum Toletanum, interficitur: hic, si quod dicitur, ipsi Naturæ, suomet sanguini, strangulato filio Mustapha, vim intulit, quem alium mereatur vitæ exitum, non video.

Mustapha
Filius pri-
mogenitus
Solymanus

I.

C A R O L V S autem, vt omnia omnibus, paria paribus respondeant, Carthaginensium amicitiam perquam ingenuè liberaliterque coluit, vt eò Christianorum qui in Africa captiui detinebatur, mitior esset seruitus: verum hoc Carolo Magno maior est Diuus pater, quòd quos ille pecunijs & missis trans mare muneribus redemit: Diuus Pater, armato cum exercitu, & suamet ipsius dextera, liberali planè manu, in libertatem, reddita cum libertate vitæ luce, asseruit.

II.
Ab Africa.

2.

Quin in Barbaros quoque Pannoniam depopulantes, omnem tum belli molem Carolus conuertit.

3.

Vt Pater Muleassem, sic Carolus Ibnabalam Maurum, domestica seditione patria pulsum, restituit.

4.

Hoc mirabilius, quòd vt etate Caroli, in Africa Rex Mahometes filios triginta: ita & nunc viginti duos Mahometes Tunetensis, pater Regis Muleassis habuit.

Mahometes
Rex Tunec-
ensis

5.

Quot vt illi Hæres fuit Abdalia: ita & huius hereditati Abdila se immiscuit.

Et quod

Et quod utrobique Abraham & Abdemeleg: ibi inter Reges: hic inter Regis Mahometis liberos conspecti sunt. Usque adeò miris similitudinibus ipsam rerum vniuersitatem, quocumque te vertas, rerum natura distinxit.

III
Ab Europa

Neque tamen ab illa tantum celi parte, illa mundi plaga, eadem vicissim retro commeant. Nam & in Europa illos ipsos, qui Carolum Magnum bello exercuerunt, aduersum Diuum patrem stetisse conspicio.

I.

In primis verò grauitè, ea tanta ac tam frequentia Imperij dignitatisque paternæ incrementa Franciscum Galliarum Regem pupugerunt. Siquidem id vnum Rex Franciscus per omnem vitam agitabat vt vim principatus Cesarei, atque illum tot regnorum nexum, quauis arte resolveret. Quin post aliquot annos, quàm Eburonum fines euastasset, impotens occupandi Mediolani desiderium, & cū desiderio instructos sex exercitus alijs atq; alijs tēporibus circūtulit. Verum vt nullus in orbe locus Genio vacat, ita nec ab Insu-
bribus infelix Regis Desiderij Genius absuit. Nam vt iam olim Carolus Magnus Regem Desideriū iusta acie ad Papiam superauit sic Diuus Pater Regem Franciscum, eo quo ille Desiderium loco, vinum cepit. Illustris me hercule & memorabilis victoria. Ea enim fuit in Rege Francisco animi præstantia, is dignitatis splendor, atque amplitudo Imperij, & tam propensis in se suorum animis bellum gerebat, agrè vt à quoquā, quàm qui inuictus esset, vinci potuerit. Nam cū natura comis esset Franciscus, facilis, benignus, disertus (vt ille verè sua in Comparatione Ferronus) conciliarat sibi
omnium

omnium principio regni amorem, quæ res vna magnum illi ad res benè gerendas momentum adferebat: Cæsar, & si ea quoque parte præstaret, vt qui clementissimus esset, alijs tamen aliud sub initia regni facere videbatur: Hispanis in Belgas, Belgis in Hispanos (ex æquo licet erga vtrosque, vt suo per æquè fidos Principi, afficeretur) visus est propensior. Adedò difficulter diuersarum inter se nationum studia primum conueniunt. Et hoc quidquid eius erat, nõ minimum Cæsaris cõsilia prægrauabat. Necessè enim habebat, sua potissimum cura & ingenita animi magnitudine, hoc, cui natus erat, Imperium stabilire, & inimicas Gallorum spes cogitationesq; supergredi. Accedebat & illud, quòd Cæsari primo prælio & vixdum adulta atate, cum viro, de Insubribus & gloria esset decertandum. Bræuiter in Cæsare viuæ & expressa Caroli Magni: in Francisco Desiderij sese imago mortalium oculis sistingebat. Nam vt eius atatis scriptores Regem Desiderium singulari ab eruditione commendant: ita elegans nec ineloquens erat Rex Franciscus, cum Cæsar rerum fere semper quàm verborum esset studiosior: At quãto rerum, quàm verborum dignior cognitio est?

Franciscus creber facetijs: Cæsar sententijs.

Franciscum Philologiæ: Cæsarem Philosophiæ.

Franciscum Poësi: Cæsarem Matthesi natum putant.

Maximus planè princeps vterque.

Næque quod à Cæsare prælio superatus sit, non clarissimus Princeps videri debet Rex Franciscus: sed ita potius statuendum, cum sic rationes suas instituisset ille, nihil vt maius facere posse videretur, oppressum fuisse Ingenio, grauitate, prudentia, maiestateque Caroli, & vt Aegyptius ille apud Plutarchum, Augustiore Genij potentia.

P H O E N I C I S.

Helionora
Soror Caro
li Vxor Frã
cisci
Elisabetha
Franca, Re
gina Hispa
niarum

Dignus sanè Rex Franciscus, quem nouo fœdere, &
honoris Helionoræ nuptijs ex hoste & captiuo, affinem sibi
& amicum Regno Cæsar faceret.

Multò dignissima Francisci neptis Elisabetha, quæ in
tuam Rex Sacratissime manum, tuum in thalamum conue-
niat, quæque comam auream suam, aurifero tuo in Tago ab-
luere mereatur, Et hæc in Gallijs.

II.

Ioannes Fri
dericus,
Dux Saxo-
nia Elector

In Germania verò, cùm nonnulli nimis insolenter à fide
maiorum, & augusti nominis maiestate rebellarent, eodem
prorsus (ne quidquam vlla in parte deesset, quod ad expri-
mendam Caroli Magni tum felicitatem, tum virtutem face-
ret) quo Carolus successu, potentissimum bellicosissimæ Sax-
onia Ducem, confederatosque Pater deuicit. Nam vt ille.

Ligurinus
Poeta de re
bus gestis
Frederici
Cæsaris

Saxonas, indomita nimium feritate rebelles,
Ignoto fregisse vado, mediumque per amnem,
Transmisisse suas neglecto ponte cohortes

(Creditur: ita Patrem, nec oppositus Albis, nec eminentioris ripæ crepidines tardabant, quin perrupta qua trecen-
tos in longitudinem passus patebat, aquarum mole, manus
cum hoste consereret. Iusta profecto iustissimi triumphii ma-
teria: & vel ijs quoque de causis iustissima, quòd longè for-
tissimo Nobilissimoque Germaniæ Principi plenè parta vi-
ctoria pepercit, quòd vndequaue victor, victorem, ne feroci-
ret, vicit animum. Neque enim sat habuit Pater, quòd Ma-
ximus esset, ni pariter esset & optimus clementissimusque.
Quoniam (vt verè Iouis Dialis, Paulus Jovius) aliquanto
maius & Augustius est, Optimi, quàm Maximi cognomen
bonorum omnium iudicio, meruisse.

Nec parili tantum prælij ratione, sed & gesti belli ordi-
ne, atatum inter se prælia conueniunt. NAM vt ille Saxo-

niam bipartito cū exercitu, illinc à Meridie, hinc ab Occidētis regione ingressus est: SIC Diuus Pater Italos, Hispanos, Ungaros, Germanos, per Boiariam à Zephyro, Belgas, Frisios, Sicābros, aduerso quidē Rheno, sed secūda fortuna aduersus Saxonē produxit. ILLIS familiæ Toletanæ Columen Ferdinandus Toletanus Dux Albe Albanus: HIS ingēs domus Egmōdana gloria Buranus præfuit. HOC Comite: ILLO Duce Diuus Pater vtebatur. Maximilianus ab Egmont, Comes Burēsis

III.

Et quid, quòd et Diuus Pater & Carolus Magnus intentatas à suis vcl Clusium insidias eadem felicitate superauit? Casarem enim & Imperium non exercitus, sed sua defendit maiestas, vt cælum terræ Cyclopes misceat, vt sursum deorsum Polypragmones cursitent.

Et hæc de multis. Sunt enim & alia, quæ vtraque atate acciderunt. Sunt & eiusmodi quædam, quæ et si nunc non acciderint, vulgi tamen opinione & sermone populari non aliter ac si cõtigissent, circunferuntur. Nam quæ tum vel spes, vel metus mortales tenuit, eadem & nunc populorum animos occupauit: vt credam pios iram caelestem vna cum formidine propitiato Numinè auertisse. Enimuerò Deus, vt quidam loquitur, agens est multò liberrimum, vel vt Plato, Diuiniore quædã Natura, supra necessitates cõstituta. Nec sua quis, vel pietate, vel prudētia: sed suo Deus arbitrio & fatū et fortunā tēperat. Vtile tamen est homini nouisse, quid aut leti cõdicat, aut diri Cælum minetur, vt aut ad impendentia mala obfirmet animum, aut eò quò Cælum inuitat, boni operis perficiundi spe feratur. Et sapit, ac minimè malè consulit sibi, quisquis siderū tū iram, tum fauorē sana in cõlia, placato Cæli & moderatore & arbitro Deo conuertit. Hoc Carolus Magnus, hoc Diuus Pater, expiato sacro

P H O E N I C I S.

ritu animo & decretis supplicationibus ostendit.

Haftenus, quantum sua vterque aetate, Ecclesiae, Imperioque & doctrinarum studijs detulerit: tum quae cum necessitas, tum tuendae religionis ardor bella expresserit: quique se vtrique ab Asia Africaque & in Europa obiecerint: quae singulorum fortuna, quis bellorum fuerit exitus: Superest, dicamus, quae Caeli, seu potius Dei fuerit in vtrumque; cum in dandis heredibus, tum in submittendis praelustribus auxilijs benignitas.

QVÆ CVM IIS ET PRO IIS, A FILIIS

SVM MIS PONTIFICIBVS. LEGATIS, HEROIBVS, ACTA VEL PROCVRATA SVNT.

A Filiis

Cum per amplum hoc, Benigne lector (tecum enim ne quo loco de Rege ipso agendum est, Regi in os loqui necesse sit) orbis totius, immo seculorum omnium theatrum, illinc Carolus Magnus, hinc Diuus Caesar noster, essent ingressi, & filios vtrique augustorum munerum adiutores, ac leta tristis & inamœni senij solatia Fatorum indulgentia tribuit. Et quod tantum non infinita immensi Imperij res difficulter vnius quatumuis intenso studio retineretur. Heroicarum duarum aetatum magnos & praeclaros homines inter se vnire, & veluti in vnum cogere, visa est, vt diuina ea piarum occupationum dispartitione, sanctissima perillustrium animorum inductiones, vtriusque aetatis in Monarcha confirmarentur,

I.

F L L I (Carolo magno dico) diuino munere datum est, vt Ludouicum filium, & re & nomine Pium, verè gnesium exemplar sui, annis & aetate grauis, conspiceret: Datum est & Diuo Caesari nostro, vt deuectiore iam aetate suam ipsius agnos-

PHOENICIS.

IS

agnosceret in Philippo filio vnico virtutem, & animi non minus sui, quàm corporis effigiem: vt per quàm ap̄positè cùm Ecclesiastico dicere possim: MORTVVS EST PATER EIVS, ET QVASI NON EST MORTVVS, SIMILEM ENIM SIBI RELIQVIT POST SE: IN VITA SVA VIDIT, ET LÆTATVS EST IN ILLO, IN OBITV SVO NON EST CONTRISTATVS, NEC CONFVSVS EST CORAM INIMICIS, QVOD MORIENS, MVNDO DEFFENSOREM DOMVS CONTRA INIMICOS, ET AMICIS REDDENTEM GRATIAM, VELVTI TESTAMETO RELIQVIT.

II.

LVD Ovicum Pater, affecta iam atate, exercitui populoq; commendatum, regnorum suorum nominavit successorem: PHILIPPUM se viuo, amplissimarum ditionum Principem, & tot regnorum Regem Cæsar constituit.

III.

VT ille (Ludouicus Pius, inquam) Britannia minoris motus repressit: ITA non potuit non Rex Philippus (quæ eius est in omnes pietas) laboranti Britannia regno non succurrere, cùm ad se Legati venissent, auxilium orantes aduersus vim popularium, à quæis Regina virgo propria in ditione circumferebatur. In eo enim solo, credite, non in vana proferendi Imperij cupidine. Philippi spes omnis & ratio & cogitatio consistebat.

IIII.

LVD Ovicum Pater (vt auctor Turpinus) Hispanijs imposuit: PHILIPPUS Hispaniarum innatus Imperio, Lusitaniam primùm, & auriferi regna Orientis, ac post Britanniam Hyberniamq; & demum Liligeros Somia, Sequa-

P H O E N I C I S

naëque, Ligeris, & Garüna accolas sancta matrimoniorum necessitudine sibi coniunxit.

Diuo, inquam, Philippo, AVGVSTO, PIO, MAXIMO, MAGNI, PACIFICI AC A' DEO CORONATI, IMPERATORIS CAROLI FILIO, quo immortalem festæ Pacis, communicati Imperij, & dulci tēperatura commisti, populi laudem serà à posteritate referret, incomparabiles tres Heroïnas, inuictorum trium Regum filias, vera ætatis suæ decora, viua sexus sui ornamenta, fesso semel vt daretur mundo requies, Deus despondit:

Uni, dico, Regi Philippo disiuñctos mari montibusque populos, ac dissidentia regna vnire, vni in æuum duratura fœdera sancire licuit.

Felix, per quem belli studijs, dudum diuulsa, æternùm coniungitur Hesperia: per quem fraternus iterum Germanos inter & Gallos redit amor: per quem Belgæ, Celtaëque & Aquitani, eandem legum in naturam, edulcato per amorem omnis belli amarore denuo conueniunt.

Felix, cuius beato vertici, nunc Lusitani violas, nunc punicanteis cãdidis mistas rosas Britanni, nũc rapta, cum sacro caelestis ampulle liquore, Cælo lilia, Galli superaffundũt.

At idem planè (quod te lectõr amice delectet) augustis his in nuptijs, qui veterum in coronamentis, florum ordo est. Nam & hic, vt & apud Pliniũ, violis succedit Rosa, et illi interuenit Liliũ, pari propemodũ ratione, qua in peruetusto Siciliae marmore, Nisa rosas, Glauce violas, dat lilia Nais.

Et hucusque quàm decenter & Carolus Magnus, & Diuus Cæsar noster, in conciliandis orbis populis, temperandisque regnorum rebus, filiorum cum clemente & bene fortunata prudentia, tum casta religione vsi sunt.

Nunc

Nunc ad te iterum, Rex inuictissime, Sacrosque ad Pō-
 tifices, qui Deo Optimo Maximo, communicata cum Di-
 uo patre & Carolo Magno sanctarum occupationum opera,
 vsum de se in Ecclesia præbuerant, iterum reuertor.

II.
 A Summis
 Pōtificibus

I.

ILLI (Carolo Magno, inquam) Hadrianus Ecclesiæ Chri-
 stianæ Pontifex, sincera pietate rebus in omnibus adhesit:

Hadrianus
 Sextus Pon-
 tificis

DIVO Patri item Hadrianus Pontifex Maximus,
 Magnum tum Germaniæ, tum Ultratraiecti ornamentum,
 optimorum consiliorum atque factorum & testis & adiu-
 tor fuit: ac immortalis ad hæc auctario, regnorum Hispaniæ
 dignitatem pro suo in diuum Patrem eiusque heredes studio
 addita Regibus perpetua nobilissimorum trium ordinum
 Præfectura, & summo sacræ militiæ Magistratu, perquam
 paternæ, vt Moringus aserit, adauxit. Videbat enim Ha-
 drianus, vir multò sanctissimus, plurimùm referre, quibus
 Cruces, Regni robur & confessionis Christianæ symbola,
 commendes: videbat è re Regni & Religionis fore si cum
 de Præfecturis disceptatur, cum procerum regni delectus ha-
 bendus est, Rex, qui septus corona bonorum, difficulter
 ad gratiam inflectitur, quem non clientele, non vehemens
 vlla partium prænsatio. NON SPES, NON METVS
 à sententiâ dimoueat, ipsius, prout maiores cuiusque, proin
 vt sua quisque virtute meruisset, iudiciû faceret. Nam cum
 ijs opus sit, sine quorum prudentia ac diligentia, virtute
 ac consilij felicitate regnum esse non potest, quis rectiùs om-
 nium id faciat, quàm qui singulorum Fidem, Familiam, In-
 geniû, Mores (quod Regum planè munus est) notauit.

II.

Illi (vt, quæ sunt reliqua vtraq; in aetate summorû Pōti-
 ficum

P H O E N I C I S

Leo decimus Pontifex ficum parallela, enumerem) cum primis carus Romanus Pontifex Leo: DIVO Patri quoque amicissimus, magnanimus ille ac Benignus Leo Medicus. ET eadem, quæ eius ætatis Leoni, nostro quoque exercendarum virtutum materia sese obtulit. Nã in huius æquæ ac illius caput homines ne farij coniurãrant.

III.

Paulus Farnesius Pontifex Paulus Farnesius item, qui totos quindecim per annos summa cum Prudentia Ecclesiæ sacris præsedit, suum qui si comparetur æqualem Pontificem Paulum Caroli Magni ætate habuit. Patriæ certè Romanus erat vterque. ET ut ille basilicas vetustate collapsas restituit: ITA Paulus Farnesius vrbem æternam ædificijs augustiorem reddidit.

IIII.

Marcellus Ceruinius Pontifex. In Marcello verò Pontificem Valentinum, pium, Clementem, liberalem, fata terris tantum, ita nostris exigentibus peccatis ostenderunt. ILLE quadragesimo: HIC vicefimo secundo Pontificatus sui die, vitam cum morte, immo mortalem cum immortalis commutavit.

Et his omnibus, Pontificibus dico, idem prorsus animus atque eadem voluntas in Patrem, quæ illis in Carolum fuit. Videre est insuper eosdem ætatis vtriusque legatos, Verũ ne Casarea in apotheosi aliena studiosè nimium consēter, intra duo Britannia Parallela me continebo.

III. A Legatis Clarissimus fuit ea ætate in Britannis, magnæ eruditionis vir. Albinus Eboracensis, quem quòd summa cum prudentia grauem apud se legationem obiussit, impensè Carolus dilexit.

Reginaldus Polus Cardinalis Britannus Erat & diuo Patri percarus Reginaldus Polus Eboracensis, Cardinalis Britannus, quem vulgus à gentilitio familia sym-

liæ symbolo, ab Albarosa, cuius nunc color à multo magnorum virorum sanguine totus pane in purpuram abiit, appellabat.

ALBINVS res Britannicas studiosè apud Carolum curavit: REGINALDVS, vt summo in discrimine Britannia subveniret. & Romam reliquit, & niuosis superatis Alpibus, cum honore legationis, ad Diuum Patrem in Belgium descendit, atque inde Celticam, & demùm Britanniam, Deo & spe bona plenus, adiit.

Et hic est ille Polus, quem atavi longo ordine Reges, quem Mundi regia, & rerum domina Roma, quem sacer purpuratorum patrum Senatus, omnem in aternitatem commendabit: quem Bembus, Sadoletus, Flaminiusque (ne quid de Christophoro Longolio nunc dicam) vocali benefonora faciendia tuba personabunt. Ego hoc vnum de meo, nullius adductus odio, adijciam: tum demum feliciter nauigaturos Britannos, cum conscensa Ecclesie naue prætoria, suum rectà ad Polum, veluti ad Helicen & clarissimos Septentriones seu Cynosuram potiùs, inuersa velificatione, cursum tenebunt. Iis siquidem solis vasto hoc opinionum in Oceano, vbi tot simul res exitium minantur, omnis planè naufragij licet esse securis, quos Arca Noë, quos Ecclesie & piorum Heroum Argos illa (in qua quæ malo crux est, Christi Crux, malus est) in altum subvexerit. Et tatum de Cælo dignissimo Polo.

Quin, vt à Polo digressus, lucidum aliud sidus in Britannis commonstrem: VIXIT atate Caroli Magni, nobilium literarum fama pernobilis, Clemens Britannus: ET nunc quoque magno, elegantem ob eruditionem, vitamque laudabilem, & in omnibus disciplinis miram præstantiam, apud eruditos fuit in honore Clemens britannus, cum illum

Ioannes Clemens Britannus Vir Græcè & Latine doctissimus

Et cum e-

P H O E N I C I S.

rudita coniuge atque eruditissima filia Unnesfreda, Britannicæ tempestatis ardor, in litus hoc nostrum eiecisset.

Vides, Rex prestantissime, vt Diuo Patri tuo, & in Patre Carolo Magno peculiariter bene & voluerit, & fecerit seu natura, seu Naturæ parens Deus.

III.
Ab Heroibus

At ne vlla in parte vel Calum, vel Cæli architectus & moderator Deus euariet, politici quoque Heroës, quos immortale nominis parandi decus succendit, in eadem pene gloria & virtutis studia vtraque ætate exarserunt.

I.

Georgius
Schenc.
Liber Baro
in Tautenburg,
Eques
aur. velleris

T V N C Egebertus egregiè fortis & bonus Imperator ad immensos Tenchtherorum lacus, Regia cum legione consistebat: N V N C Georgius, è vetusta Tautenburgiorum domo (illa, quàm Vari & cesarum legionum superstrue gentilitia nobilitas extruxit) iisdem in locis, ad Còstantis prudētisque et magnanimi Ducis decus, Diui Caroli auspicijs processit.

II.

Adolphus
Veriensis
Thalassiar-
chus

Ac Adolphus Veriensis, quem Belgoger manicus noster Oceanus, ætate hac nostra Thalassiarchū habuit, cui tum portuum, tum classis Imperium Cæsar cōcredidit & nomine & rei naualis vsu refert Chaucorum Principem Audulfum, qui Magnum sui de se vsum magno Imperatori Carolo in maritimis præbebat.

III.

Iustinianus
Venetus

Supero verò in mari tunc opibus & auctoritate floruit (quem veteris Romæ amula, Venetorū Respublica in Duce[m] legerat) Iustinianus. F V I T & nunc in sinu adriatico illustri fama Iustinianus, quem quòd se rebus in arduis fortiter atque amanter gesserat, Istris, cū antea regendis Dalmatis

matris lectus fuisset, Senatus Venetus prapofuit.

III.

Et illis æquè atque his temporibus, Donatus, Veneto in Donatus Venetus Imperio, Dux magnus atque excelsus habebatur.

V.

T V N C, vt ad Siciliam Corsicamque progrediar, cùm loca maritima magnam cladem à Mauris accepiſſent. Corsicæ præfectus Bonifacius in Africam classẽ traiecit, factaque Viticam inter & Carthaginem descensione innumeram Barbarorum piratarum multitudinem deleuit. N V N C cùm Punica piratarum classis ad Italia insulas, et vicina litora esset appulsa, Ioannes Vega ex Hispanica nobilitate illustris, qui Ioannes Vega Hispanus Prorex Sicilia. magna cum laude Siciliam regebat, ad eam non repellendam tantum, sed & conterendam, curam omnem suam, vt pium & fortem fortissimi pientissimi que Imperatoris Caroli Ducem decebat, adhibuit. Nec virtuti successus defuit, Aphrodisium enim cepit, & leto Cæsarei nominis prokursu, victoricia signa in Atlante deposuit. Quam ipsam ob rem, Stellam illi Cælum dedit, vt hoc esset eius virtus bonis omnibus testator. Et quis neget, Cælum curare res mortalium?

Ioannes Christophorus Stella, auctor historie de capto Aphrodisio

VI.

I N Hispanijs multus tum fuit sermo de Ferdinando Gonsaluo, excellentem eius ob virtutem, & summam Rei militaris scientiam: ERAT & nunc, quem saluum Reges cuperent, quem omnium bonorum sententia magnum diceret, quem tum Hannibalis, tum Scipionum patria reuereretur, Gonsaluus Ferdinandus Corduba: ille quem Mendozius, Hispanici exercitus Imperator, Granatæ sub mœnibus erudiuit.

Ferdinandus Gonsalvus, Prorex Neapolitanus

PHOENICIS.

VII.

Garcias
Toletanus
pater Dus
cis Albani

CLARVS erat & id temporis in Arragonia Garcias quòd Mauros à Pyreneorum montium iugis, & locis propinquis depulisset: SACROSANCTA & nunc est Garcia Toletani, Libycis arenis insepulti memoria. HIC cum Scipione Africano foris & procul à patria & in solo alieno:

ILLE cum hoste proprios intra terminos recepto contendebat.

Fortis planè Dux vterque, sed hoc ille fortunatior, quòd ipsi viuo, suo de Mauris Triumpho interesse licuit. HIC rursum à morte multò quàm ille felicior, quòd eius manibus Albanus filius, tum ad Albim, tum ad Albam, pro Jove cum Saturno depugnans, inusitata virtute & ingentibus ausis parentavit.

VIII.

Hugo Moncada, Vir illustri-
bus His-
panus

Illud verò mireris, quod quæ quondam in Hugone & Moncada, nobilibus belli Ducibus fuit virtus, nunc in Hugonem Moncadam, Ducem strenuum ac diligentem, et presentis consilij virum, admirabili factorum concursu coaluit.

IX.

Et, hoc magis, quòd qui exteri cùm essent, sua virtute in Hispanijs inclaruerunt: nunc quoque gètiles veluti suos ipsidem in regionibus sortiti sunt.

Philibertus
Chalonius,
Princeps
Aurengie
Eq: aurei
vell

TUNC Cathelon Germanus montes Pyrenæos cum exercitu transcēdit: NUNC Fōtem rapidum, insigne & munitum Cantabria oppidum, Aurengie Princeps, Philibertus Chalonius, Germanici & ipse Princeps Imperij, Casari restituit. Et hic est ille Philibertus, qui simul ac in Latio quàm spectatissimè effloruisset. Etrusco afflatus fulmine, Florentie in campis emarcuit.

X.

QVIN vt nunc Renatus Aurengius, Princeps verè au-
reus. Diuo Patri: I T A tum Aureolus, regie ditionis Li-
mitanarcha (illum verè in hoc nostro dicas renatum) incre-
dibile sui desiderium Regi suo Carolo reliquit.

Renatus
Chalonius,
Princeps
Aurengie
Eq. ord. auz
vell.

Viuit tamen Renatus. Illa enim, illa vita est, quæ viget
memoria seculorum omnium, quam posteritas alit, quam ip-
sa Æternitas semper intuetur. Sed quid? Annè armigeræ Io-
uis, armigeros, diu fulmina belli, belli fulmina corripunt?

»
»
»
»

XI.

ERAT id temporis Hispanorum iudicio præstantis ani-
mi atque inelyti nominis bellator Gulielmus Ceuera qui il-
luc è Germania venerat: FVIT & nūc ingenio magno, at-
que animo leni, et pacificatorijs artibus apprimè instructo,
Guilhelmus à Ceuria (quem Iouius nomine nō vero Caroli
appellat) ex Croiorum familia Marchio, Mirum, quanta il-
le cum felicitate, & quàm frequenter, vel medijs in moti-
bus, vt vtrimque ab armis discederetur, impetrauerit.

Marchio
Ceurie,
Cesaris
nutricius
Eq. ord. auz
vell.

AT NON INTELLIGVNT HOMINES, NISI
CVM BELLO PREMVTVR, QVAM NVNQVAM
NON SIT SPECIOSA, VEL IN SPECIEM INIQVA,
PACIFICATIO.

»

XII.

Nunc quantus citeriore hoc Belgij in Imperio, fuerit
grandæus ille Nestor, & dexter oculus Augusti, Ludoui-
cus à Flandria, dicam. Illum nos primo loco, inter augustæ
domus Heroes, magno prudētis Eloquētiæ, et auita nobilita-
tis, magno exacti iudicij ac spectatæ fidei merito cōspeximus.

Ludovicus
à Flandria
Prati Do-
minus, E-
ques ord.
auz. vell.

Et an non pulcrè Deus Lyderici Genium, qui primas tū
in Flandris obtinebat, mirifica variè radiosi luminis traie-

Etione adauxit?

Hactenus Rex Clementissime, illustres & perbeatas Heroum umbras, monochromate, nigra seu linea, nullo quaesito colore, adumbravi. Superest eorum, qui glorioso etiamnum in labore, & in luce Reipublica versantur, eminentias delineem (Lumen enim & splendorem graphicis hominibus relinquo) Sunt autem innumeri quos & fides & amor in Principem suos, & spectata virtutis gloria comendat: nec vetus illud inclyta laudis & famiae studium, quo generosissimi olim Principes praeclearas res bello gesserunt, apud aui nostri homines vigere desijt. Sed de his alibi significantius.

XIII.

Andreas
Auria
Princeps
Melphitanus,
Thalassarchus. Equus
ord. aur. vel.

VIXIT & vixit Carolo Imperatore, Neptuni proles Abdemarus Januensis, Ligurum Nauarchus: NUNC genuinus Thetidis partus, & Nympharum pater Doria. ILLE luculentam patriae, nec suo quidem sine sanguine, de Sarracenis peperit victoriam: HIC Piratarum Regem, & atrocem truculenti Thracis Legatum Barbarossam, hic Hadinum, hic Salecum, Sinam, Tabachem, Dorgutemque, Barbarici exercitus, & Punicorum praedonum Duces, totos triginta per annos insuperabili felicitate terruit.

XIIII.

Vigilius Zuchenus. Iurisc. primus Praeses Equus aurus

FVIT & tum Vigilius ob magnam rerum magnarum cognitionem perillustis: TANTO tamen Vigilio minor Vigilius, quod ille non in eruditorum tantum oculis & luce magnus est, sed & quod magni est pars prima consilij, quod dbonestarum legum tabulis, & regni rebus peruigil inuigilat.

Ingentes plane viri, & ut Velleius loquitur, omnibus omnium gentium viris magnitudine sua inducturi caliginem

caliginem.

At, vt sint natura sua locupletes, vt sint per se honorati, vt eos ex aureo illo magnorū hominum genere, mundi cura Deus, ad populorum incolumitatem produxerit non hoc minus tamen eos, Cesarei spiritus maiestas, in qua magnorū & virtus & anima Ducum est, circumfluxit: ea omnino ratione, qua Sol, qui magni imago Dei est, Lunam & reliqua sidera gratissimo lumine collustrat. Illa siquidem, vt & in terris Heroës, lumen à Sole acceptum, instar speculi rursum diffundunt: sunt que in ijs alia alijs clariora, lucidiora, vt inter Heroës alij alijs magis sunt illustres. Terra verò & fœx populi Solis radijs sperfusa, clarescit quidē, attamē nō relucet.

Et tantum de magnorum hominum, diuersis ab ætatibus consensione.

QVÆ FVERIT DE CAROLO MAGNO ET MAXIMO TOTO ORBE OPINIO.

Postquam, Rex Inuictissime, quæ Carolus Magnus & quæ Diuus Pater per totum quaqua versus orbem circumtulit tropæa, & eorum, quòs, vt suam humanis vsibus virtutem immiscerēt, etas vtrāq; produxit, illustria facta (quātum quidē parallelorū natura patitur) recensui: reliquū est, vt de circūflua loci vniuscuiusq; fortuna, & agnato populis temporibusque affectu (Sic enim Consecrationis augustæ splendor magis elucescet) dispiciamus. Restāt ea, quæ tēpore vtroque confœderatis, socijs amicis, cognatis, vicinisque & remotis populis, Cæli ambientis vis asperfit.

I.

Perse in primis (vt à gente nostris hominibus amica initium faciam) illa æquē vt nostra etate. Græcis formidini,
& Latinis

I.
A Persis

P H O E N I C I S

& Latinis erant ornamento. T V N C Persarum Rex Aarò,
 suos vsq; è Perside, ad Carolū Magnum: N V N C Siach Ta-
 bamas (Sofin nostri appellāt) exigēda amicitiae studio, ad Di-
 „ uū Patrē misit legatos. Virtus enim, & quae virtutē sequi-
 „ tur. fortuna, mirabiles sui amores vel inter ignotos excitat.

II.

II.
Ab Afris

Numidia vero, atque Africa tota prout Regis cuiusque
 animum, aut spes & metus aut auersi à Carthagine Diū di-
 uerterunt, nunc sese ad Europam, nunc ad Asiam nutans ti-
 tubansque, & loco quasi stare nesciens, deflexit: vt agrè a-
 „ lioqui, quos fata perurgent, per omnes labantis regni diffi-
 „ cultates eluctantur.

Numerosa siquidem Mahometis, Regis Tunetensis so-
 boles. Africa illam suam regionem, suamet ipsorum incuna-
 bula, illatis ab Europa, Asiaque, & Aegypto sumalibus, ipsa
 succedit, & subruta sede patria Tuneto auitā tum urbem,
 tum regnum tantum non euertit. Usque adeò est impatiens
 consortis animi malè sani impotentia. Et hæc quidem Libya,
 non vno nomine saucia, tristissima facies, & suos Phœnicis
 in imagine vultus, mæsta aspicit. E T E N I M vt Carolus Ma-
 gnus, Ibnabalam Maurum, domestica seditione patria pul-
 sum, vt dictū est, restituit: I T A Diuus Pater, reddidit Tune-
 tanum non solū regnū Muleassi, quem nunc fratris Ros-
 setis sub persona Aenobarbus, nūc in patrē impius Amidas,
 regno exuerant: sed & Regi Tremisseno, sceptrō & fortu-
 nis omnibus nudato, deuicta praelio Mauritania, diadema
 reposuit: ac Hipponem nouum, Hipponem regium, Aphrodi-
 sium item Libya nobilissimum Emporium, Sussam, Mona-
 sterium, ac Clupeam, maritimasque eius tractus ciuitates.
 CHRISTI vexillis, cuius in virtute vicerat, parère coëgit;
 seu, vt

seu, vt veriùs dicam, vt salutaribus CHRISTI sub signis innata sua de Barbarie triumpharent, inuitauit.

III.

Lusitani autem, à quibus sacratissima maiestas vestra genus maternum repetit, longum ab Afris Numidisque prouecti, ad Nilifontes & Rubrum adusque mare progressi sunt: et hinc Gangi, illinc Euphrati, Deo, vt par est credere, auctore, & ipso inuitante Cælo, magna se tum nominis, tum famæ gloria inseruerunt. O Reges! dignos omnium fauore, dignos Antipodum, & aduersi quaqua patet orbis Imperio.

Quin tu igitur Resendi (Patere hec Rex Inuictissime, immensa rerum Indicarum gloria succensum, paucis me eruditissimos, vicinæ tibi, immo affinis & cognatæ, Lusitaniæ viros compellare) quin inquam, Angele Resendi, quæ benefortunata & magno suo merito felix, Barbarorû eruditrix Lusitania, quæ Duces Indici, quæ ciues tui bella confecerunt, per quæ Nilus Gangesque per quæ Rubrum mare sanguine tinctum est, eruditè quod potes, quod casti pater eloquiij Bembus, quod tua testantur monumenta recenset. Ingredere, quem suo Deus indicio commonstrauit, quique à Pontificia orbis Antarctici partitione vobis obtigit, Indiarum Orientem, et tuus tibi, immo noster aderit Achilles, (æliusque, & Christiana ac ciuili nobilitate bis nobilis, Osorius, Aderit utroque cum Barro, belli Cambaici scriptor, Damianus.

Occidentem porrò Mexicumque, & auri diuites Antipodum tot insulas, quas Cæsaris ter maximi virtus aperuit, quas fausta felicique velificatione monstrorum domitrix Hispania reclusit, tui Rex clementissime, orbis totius celeberrimi scriptores (præclara quorum nomina paulò antè retuli) aut vndante solutæ vocis eloquio, aut immortalis Musarum

cantu illustrabunt.

IIII.
Ab AEthi
opibus

IIII.

Verùm ad Æthiopiam quod attinet (ne ab ijs quæ mihi circumposui parallelorum septis longius digrediar) illa pel- lucido veluti Imperij Carolei in speculo, suam quoq; antipe- ristasin reperient.

Nam, vt priscorum Saxonum perhibent historia, Caroli Magni etate, nostræ religionis homines ad Æthiopas, Roma- ne quò vix vnquam deuolârunt Aquile, progressi sunt.

Et hæc de ijs, quæ Europæ populis in Asia, Africaque in Persis, Æthiopiisque, & extra Asiam, Africamque & Europam, in nouo atque altero, obuerso atque aduerso nobis Orbe, feliciter euenerunt.

V.
Ab Euro-
pæis

Nunc quid Europæis ipsis in Europa acciderit, & quæ fuerit earum gentium, illinc de Carolo Magno, hinc de Diuo Patre, Cesare sanctissimo, sententia.

Roma

I.

Orbis certè domina, & Europæ caput, æternique sedes Imperij, Roma, vtraque etate, in scijs & inuitis Cesaribus, hostilia passa est. Tātū enim abest vt. DIVVS PATER Bar- baro militi, urbium urbem diripiendam dederit, vt etiam Clementem, & in Clemente Deum, cuius illo summo sacer- dotio militante in Ecclesia fungebatur, vti Iaddum Alexan- der, veneratus sit.

Et eum quidem Cesaris tum in Deum, tum in Ecclesiam affectum, pacis Pater, belli victricus, & artium nutricius, Pontifex Farnesius, cum sacro purpuratorum patrum con- fessu testatus est, cū eum augustum, à Deo coronatum, Mag- num ac pacificum Romanorum Imperatorem salutaret.

Mirum, iisdem enim verbis religionis vindicem, & Christia-

Christianismi propagatorem Carolum, cuius tum virtus, tum fama cum Diuo Patre tuo, Rex serenissime, reuirit, & Roma, & Apostolicus Senatus, cum Romam Carolus venisset, persecutus est.

Venetie

Et prisca adhuc Romæ Analogon, Martij Leonis in adriaticis Imperium, tantum vnus Cesaris bonitati, atque in humano genere iuuando voluntati, vnanimi Senatus decreto tribuendum cęsuit, vt sese fœdere cum vno Cesare quàm amantissimè coniungeret, vt reliquos Reges, qui Venetam ciuitatem sociam sibi facere maiorem in modum cupiebant (Sic enim de ciuibus suis loquitur Bembus) repudiaret.

Egerunt & Veneti cum Carolo, nequid sit vsquam otiosum, de tuëda aduersus Græcos Dalmatia ac Hadriatici maris possessione: nunc tamen, vt verum fatear, ea Respublica, Augusti multò quàm tum esset reuerentior, virtutum admiratione effecta est.

III.

Iaxges

Fazygum verò & Transyluaniæ Dynasta Diuo Ferdinando vt tum Hunorum Dux & Imperator Carolo Magno sese submisit.

IIII.

Pannonia

Quos item ad Istrum & Cymbrica in Chersoneso Augustarum sororum, Mariæ & Isabella, hinc fusi, illinc fugati coniugis, Ludouici dico & Christierni, casus (letis enim tristia, & secundis aduersa interponimus) atas hæc nostra non sine lacrymis aspexit: eos & vidit etate sua Carolus. NAM vt innocuus Pannoniæ Rex Ludouicus, quem Diua Maria Regiæ maiestatis tuæ amita, maritum habuit, se, vitam suam, & sanguinem, cum vel deserendum Pannoniæ regnum

P H O E N I C I S.

vel afferendum manu videret, Christiana pietate ad Mogacium profudit: *ITA* infelix eius ætatis Princeps Zuatopolingus, eo loci, ubi nunc est ditio Septem castrensis, concidit.

v.

Dania:

DANVS verò, vt nunc Diui patris : ita tum Ludouici Pij fidem, rerum omnium egenus, implorauit. *BIS* ille reditum in Daniam, transmissis Albim copijs frustra tentauit: *ET* ter infelix Christiernus, præsijs demersa classe nudatus, in hostium manus venit.

vi.

Saxonia

TUNC Melidochus, qui Saxonibus ad Albim imperabat, cruenta è pugna saucius: *NUNC* Mauricius, ex glæde tormetaria cruentus, ac exitij certus, in castra relatus est.

vii

Ad Visurgim verò vtraque atate complures perière, cum alter utrobique Ducum. spretis auxilijs, & iniquo pugna loco, hostiles copias adoriretur.

viii.

Britannia

In Britannia quoque eandem rerum faciem, vultum eundem, æquè hiulca vulnera, & easdem propè videas vtrinque cicatrices. *VT* tum ad necem Eduini Regis, etiam tum adolescentis, percussor venenata cum sica submissus est:

NVDA (alydonio sic viscera præbuit vrsò, Eduardus, puer indignus (vt tua in Philippeide Iunius ait) quem pallida tabes lancinet.

ix.

TUNC ferus & acer, & quem lupo natum putasses, Princeps Nordanhimbriæ : nunc notus feritate Lycaon, Northumbrij sub nomine inter homines apparuit.

Eadem violentia vultus, ijdem oculi, & vterque vicina
in gente

in gente Tuedum sanguine resperfit: verum hoc erat iste im-
manior, quod & in sacrum Virginis augusta caput dentes
exacuit.

x.

Quin & Bohemia suos vtraque etate motus experta est ^{Bohemia}
ILLIQVE, vt tum Caroli filius: ita nunc Augusti & ge-
ner & filius, Maximus Æmilianus imperat.

xi.

Apud Sarmatas demum, & extremo in Septentrione ^{Sarmatia}
sanctum & inuictum tum Patris, tum Caroli Magni,
nomen fuit.

A Borystene namque equestrium copiarum Præfecti, et
in his vir fortis & acris Hieronymus, Comes a Lasco, in Ger-
maniam venerunt, qui docerent, quatuor se equitum millia
cōficere posse, seseque paratos esse, cum ijs in quascūque par-
tes Pater iuberet, militatum venire: vt verè Malinei ver-
bis dicat Auila: A Schythis vsque & Afris virtute Caesaris
allectos ad eius Imperium conuenisse.

Hoc pacto Rex serenissime, ipsa lucentis ætheris natura,
& felix illa, quæcunque ea demum sit, necessitudo, non solū
quid facere, sed & quid de Regum Rege Casare, sentire de-
beat mortalium genus, arbitrato dispensat suo.

Sic vis illa, ac maiestas calitus producta, ex æquabili con-
sensu & congruentibus spiritibus in vnum coijt.

Ita Nilus & Euphrates, Hadriaque ac fretum Gadita-
num; ita cum Ticino Tagus, cum Thamaſi Tuedus; sic Albis
cum Visurgi, ac Sano Danubioque quasi quadam terris sit
diuinitas, & aliquis omnibus sit Genius, hinc ad Diui Pa-
tris & Austriadum, illinc ad Caroli Magni laudem in inex-
hausta veluti virtutum maria, redundant.

P H O E N I C I S
 COMPARATIO CAROLI MAGNI ET
 MAXIMI, A SIGNIS PHISIOGNOMICIS,
 HABITVDINE, ET CONTEMPE-
 RATIONE CORPORVM

Demum, vt post pacis artes & Belli studia, ac qua
 Deus tum Diuo Patri, tum Carolo Magno ab alto
 submisit auxilia, quasque toti quaqua patet orbi indidit opi-
 niones, ipsaque vtriusque corpora, ipsa per illustrium animo-
 rum domicilia per quam reuerenter attingam: quis, si vt est
 apud Ciceronem, in Lucullo, admirationi fuit, geminos Serui-
 lios tam concordis figura fuisse repertos, vt foris, aut ab alie-
 nis non cognosceretur, cum eodem essent nati sanguine, eodem
 vtero geniti, cum nutrimētis planè iisdem essent educti, mul-
 tō iustiore ratione mecum non admiretur, potentissimos
 duos, & diuersarum quidem aetatum Monarchas, non vita
 solum vsu, virtutisque studiū, quæ sedula quis imitatione vi-
 deatur posse effingere, sed tota planè natura, tota inquam na-
 tura, & ipso quinciam mortis & morborum genere inter
 se congruere? Neque vt quis sibi fortunam, vt mores fingere
 possit, vt huius aut illius gentis studia & fauores certis arti-
 bus emereatur: qui faciet, ne corporis habitu & contempe-
 ratione, ne lineamentis, ne oris venusti maiestate, ne morbis,
 ne ipsa demum mortis qualitate à quo differat?

I.

IN Carolo Magno, vt pulchrè Acciaiolus, eximia oris &
 forma & pulcritudo, & cum illa regius quidam decor au-
 gusta maiestate perfusus enituit. ET Diui Patris tui Rex
 serenissime vultum ab argenteo & grato quodā pallore blan-
 da con-

da constanteque lenitate dilucidum, in gestu planè regio, cum
Fouio, conspeximus.

II.

ET Vt illi (Carolo dico) oculi erant prominentiores, splendidioreſque & grandiusculi, purum humidumque intuentes, quales sunt ijs, quibus de iustitia benevolentiaque cum optimis instituta contentio est: SIC & in Diuo Patre oculos ceruleos, splendescentes, decenterque magnos, & nulla acri seueritate formidabiles, ad ipsum optimæ naturæ, & animi magni indicium compositos, reuerſamur.

Et ea quidem ipsa consentientis inter se vultus consignificatio, cum ab animi sede proficiſcatur, vel in maximis ponenda est. Nam sicut cor mundi Sol suo circuitu lumen, & per id virtutes suas ad inferiora demittit. sic corporis nostri cor, vt eleganter Ficinus, Platonicus ille, motu quodam perpetuo & proximum sibi sanguinem agit, & eò spiritus, etsi in totum corpus, maximè tamen in oculos, diffundit. Ad altissimas quippe corporis partes, cum sit leuissimus, euolat: eiusque lumen per oculos, quòd ipsi perspicui sint, atque omnium partium nitidissimi, vberius emicat.

Et hæ sunt ille animorum Virtutumque fenestræ per quas semper foras spectabat aliquid, tum Caroli Magni, tum Diui patris tui liberalitas, semper clementia veluti ex alto prospiciebat, semper fortitudo explorabat, in quo vires exercere suas posset.

III.

TRADUNT, qui diligentius Caroli Magni figuram describunt, fuisse illum naso paulò eminentiore: Et Cæsari, quod magnitudinis animi signum in Persarum etiam Regibus ab antiquis fuit obseruatum, nasus à medio clementer aſurgebat.

CARO-

P H O E N I C I S

III.

CAROLVS promissam gerebat barbã: CÆSAR, quod grauitatis speciem addebat, subcrispa & flauenti barba, conuestitum capillum verò fulgore pallentis auri, more Romanorum Cæsarum, circumtonsum ostendebat.

V.

ILLE lato pectore, latis humeris: CÆSARI & statura & valetudo non ab inerti succo, sed à valido neruorũ nexu erat longè firmissima: per ampla item, robustæque manus, ad stringendum ferrum idonea, & quibus tam promptus esset, quàm erat ille longè expeditissimus, & ad omnia dexter animus.

VI.

QVIN vt Carolo dignitas, tam stanti, quàm sedenti plurima inerat: ITA & Diuus Pater, summam in incessu motuq; corporis auctoritatem præ se ferebat, quòd tum maxime apparebat, cum equo veheretur. Tanta enim (vt decenter in Coronatione Bononiensi Paulus Iouius) fuit in Diuo Patre, cū dignitate equitandi peritia, vt nullus eo armato, atque equum incitante, & in gyrum reflectete, vel pulcrior, vel viuidior, vel in ferendo armorum pondere patientior eques reperiri posse videretur.

Verum quã non immani & Giganteo corpore, quod multis persuasum video, fuerit Carolus Magnus, brachij, seu cubiti os illud, quod Aquisgrani in sacrario asseruatur satis demonstrat. Nam siue radiũ illud dicas fuisse, & cubiti os superius, siue vlnam, quàm cubiti inferioris seu canna seu arundo constituit, nunquam à symmetrico membrorum omnium inter se commensu, raræ seu magnitudinis seu proceritatis corpus efficias. Quam ad rem facit & Eginhartus, qui statu
ram illi

ram illi dat eminentem, quæ tamen iustam non excedat : vt verè dicere liceat, Magni illi nomen non à statura, sed vt Alexandro, post magna gesta, vel vt Pompeio, post magnos triumphos obuénisse. Sic, vti disertè vir eruditissimus Robertellus quòd impiger erat, acer, & industrius Diuus Pater, quòd incessus, motusque corporis, atque actio omnis, & status tum Naturæ, tum rebus maximis cògruere visus est, quòd in consultando & decernendo prudens, in exequendo fortis & constans apparuit, quòd prætermisissis quibus animus liquescit voluptatibus, laborem quo animus corpusque corroboratur, secutus est, non magnus solùm sed & ter maximus, æquato non modò Caroli Magni, verùm & Alexandri, Pompeique & Herculis propè rerum fulgore, à benè grati, & magnis magnorum virtutibus æqua posteritate vocabitur.

Et quid, vt ab humorum etiam dissidio, naturæ, quod mireris, consensum, & discordem, vt sic dicam, concordiam eliciamus, quòd idem planè morbus vtrique viam ad mortem, immo ad vitam patefecit.

II.
A Genere
& Tempo
re Mortis
vtriusque

I.

ILLUM, cùm de more Aquisgrani, mense Ianuario hibernaret, simul ac à balneo rediisset, febris corripuit : INVASIT febris & Diuum Patrem, quæ ab hora tertia postremi diei mensis Augusti, ad horas viginti quinque continuas, alternante Euripi in morem, nunc caloris æstu, nunc frigoris reciprocatione asidua Principis optimi in carnificina & laniena perstitit.

Verùm vt in vtrumque febris seuiret, quæ salutes vtrique naturæ succos exorbebat. Mentis tamen & Religionis nervos neutri aut elidere, aut luxare potuit. Nam vt

G pedibus

PHOENICIS.

pedibus maximè non possent ingredi, animo non hoc minus constiterunt: & morbi licet pondus vtrumque deprimeret, morbum tamen repressit vterq; dum sacrosancta se synaxi, vero aduersum mortem amuleto, communiuissent.

II.

CAROLO morienti Pontifex Hildeboldus. DIVO Patri Archiepiscopus Toletanus assistebat.

III.

CAROLVS Supremo vitæ in actu, cruce signata & fronte & pectore, sublatis in calum oculis, Deo perquam Christianè se commendavit: DIVVS Pater item, crucem, salutis aeternæ symbolum, cuius in signo victoria est, & in qua ipsius typus est archetypi: ambabus manibus amplexus, qui in ea pependerat, Deum hominem, & animo & oculis, ad extremum vsque vitæ spiritum, quam intētissimè intuebatur,

IIII.

ILLE quinto Calendas Februarias, hora diei tertia: hic decimo Calendas Octobris, die Diuo Matthæo sacro, hora post mediam noctem fere tertia.

V.

ILLE regni anno quadragesimo septimo: HIC postquàm in Hispania, Sicilia, et Sardinia annis quadraginta quatuor regnasset.

VI.

ILLE subacta Italiae quadragesimo tertio: HIC cum annis triginta octo administrasset Romanum Imperium.

VII.

ILLE atatis septuagesimo secundo, plenus dierum. HIC vitæ anno LVIII, cū bienio antequàm vitæ abiret, Imperio, regnisq; omnibus, ac potestate sese abdicasset, plenus gloria, & satur mūdo, quem sua iā dudū cogitatione reliquerat, excessit.

III.
Confecta-
tio.

Sic duo immortalitate dignissimi Monarchæ reciderūt ad

cineres, vt surgeret ad coronã: & corpore correperunt in terram, vt spiritu subvolarent in calum: vbi inuicta se Dei immortalis maiestas plenissime patefecit: vbi ipsa se Diuinitas reducto velo de facie ad faciẽ cõspiciendam exhibet: vbi Angelicis choris vterque immistus, salutari & viuifica CHRISTI DEI fruitur præsẽtia. Certè cū nõ morũ tantũ sanctitate, & vitæ innocentia, sed & mortis ad duellũ obfirmatione, alter in altero relucere visus sit: non possum nõ ab infinita Dei misericordia mihi persuadere, quin in ipsis vitæ perennis atrijs (qua Mortẽ adeo per ipsam, nõ vi tantũ, nec vt fregit Latij terror Hãmbal Alpes, aceto dũtaxat: sed aceto cũ felle misto, & hircina aque immisto sanguine, via facta, penetrãrunt) Æterna de morte, peccato genita, leti corã Domino, & in Dño triũphent. Nã qua se supremo in agone Carolus Magnus, & spiritus & verbi & operũ & fidei armatura cõtexerat, ea se & Diuus pater, in sua cũ morte monomachia cõmuniuit. Vtrũq; galca salutis, cuius à cono æneus ille aspidi dolose ter metuendus Serpẽs assurgebat, vtrũq; & thorax iustitiæ, & scutũ fidei, in quo diuina sculptura, hinc sicco pede sanguine rubẽs mare trãsibat Moyses, illinc miser natabat Pharao, protexit. Vterque lũbos circũcinctus balthæo per veritatem, pedem cum mendace contulit.

CAROLVS hastã, qua Christo in cruce pendenti miles latus aperuit: DIVVS Pater Spiritus ΠΟΜΦΑΓΑΝ ΔΙΣΤΟΜΟΝ Ο'ΕΕΙΑΝ secum ad certamen apportauit.

Felices, quos, vt fortes & verè cõstãtes Imperatores, beatæ Immortalitatis paludamẽto Deus induit, queisq; medijs inter medios CHRISTI fideles p̄setẽ ãte Deũ licuit cõsistere.

Atq; vtinã, sicut beatus est vterq; ita nos ppitiũ foueãt ac tueãtur: Deoq; optimo maximo cũ cari sũt, nos nostraq; oĩa,

PHOENICIS.

urbes, portus, & hoc amabile ac Gratijs dicatum Belgium, illamque Antipodum reſtricem Hispaniam, cum perilluſtri ac vetuſta nobilium ſtatione Neapoli, & ſecundis Siciliae ciſ horreis, cum tot minimè male fortunatis Inſulis, & aduerſo demum nobis, nec aduerſo tamen orbe, ſedulo cõmendent: ab eoque & ſacraſſimæ tuæ maię ſtati, & regij tui thalami conſorti Reginae Elizabethæ, ac ſuo illis tecum communi filio, in quo & aui, & in auo Caroli Magni virtus, ac Patris, & in Patre Lodouici Pij bonitas relucet, Carolo, illaque ter au guſta in Triade nobis incolumitatem impetret.

At quid etiãmiõ optamus, quo iam diuino munere perfrui mur, cum iſdem pœne diebus, quibus tuus Rex clementiſſime, immo Patriæ immo ſeculi ſui Pater, noſter Caſar, noſter Auguſtus, noſter Imperator, meliorum Calitum in Senatum, mudi ſublunaris è turba traductus eſt, pro ſumma diſſentione mirificam cõcordiam, pro maxima & nouennali Europa perturbatione ſummã & perpetuam orbis tranquillitatem, pro bello pacem, pro cædibus, ſtupris, incendijs, rapinis nuptias, amplexus, riſus, & oſcula, à noſtris pridem peccatis irato, nunc placato Numine, impetrãrit.

Nec mirum cuiquam videri debet, ſi cuius inuicta fuit virtus, diuinum Ingenium mens caeleſtis & ſumma Pietas, qui dignitate Imperij proximus in terris acceſſit ad Deum, eum poſt mortem pia & ſalutaris & Eccleſiæ & Imperij cura attigerit: cum qui in Domino moriuntur, alij à ſemetipſis, hoc eſt, quam ſummè boni eſſe non poſſint, vt quibus nuſquã plenius quàm Chriſti Dei in oculis, voluntatem & amorem erga nos ſuum explicare, totosque ſeſe expandere liceat.

Neque enim quos Deus Optimus Maximus diuina ſuæ bonitatis radijs illuſtrat, quosque ſua bonus inumbrat potẽtia, mi-

us nunc benè aut velle aut posse credendi sunt, quàm cum tot calamitatum necessitate circumsepti, sub graui & iniquo Naturæ pondere fatiscerent.

COMPARATIO CAROLI MAGNI ET
MAXIMI, A CONSIGNIFICATIONE PHOENOMENON ET PRODIGIORVM VTRIVSQUE
ÆTATIS.

At quàm non nunc tātum, cum ad eam diuinarū Mētium coronam, ad illud animorum concilium, mundi inferioris è colluuiione sublatis sunt: sed et in viuis cum essent, propitio & celo & celi Architecto Deo vterque vsus sit, vel exterior califacies vtraque etate commonstrat.

NAM, vt sunt quæ in celo videmus, verè hieroglyphica, & mera rerum omnium programmata, quibus suam Deus Optimus Maximus oeconomiam lucente in aethere descripsit: ITA hæc ipsa ad perficiendam Cesaris Sanctissimi APOTHEOSIM & inter se & cum reliquis Uniuersitatis capitibus, per quam amicè conspirasse deprehendas.

I.

Solis in primis & Lunæ defectus, etatum & Monarcharum (verorum vt sic dicam, cronocratorum) & Symbolismum, & Symphatiam, & si per tenebras, luculenter tamen significarunt.

I,
Ab Eclipſibus

Nostra etate, vnus anni tempore, semel Sol, ter Luna, celo hebescente, visa est languescere.

Quo tempore in humanis erat Carolus, nec vnquam interea, vna Solis & tres Lunæ Eclipses, anni intra dimēsum, (vt præter Astronomos, Palmerius & Vincentius in Chronicis adnotarunt) conspectæ sunt.

PHOENICIS

Eæque & defectus quantitate & zodiaci loco, dictu mirum, cum nostris propemodum conueniunt. Nã perpetuam veluti Anni magni secundum Ephemeridem, iisdem panè se diebus attollere vise sunt.

ANNO DCCCX. deficiebat Luna in Capricorni initio, XI. Cal Iulias: defecit & nostro seculo Anno. M. D. XLIII. in Capricorno, quarto Julij die.

R V R S V M tum xvij. Cal. Ianuarias Luna vmbra[m] terræ subijt, ita vt Solis lumine spoliata, ad XIII. digitos in cæcro defecerit: NOSTRA etate Anno M. D. XLIII. die xxvij. Decembris, itidem Luna defecit in Cancro, eadem quantitate vmbrae inuoluta.

Quæque in Geminis subsecuta est Solis eclipsis et loco & quantitate par est illi, quæ in octauu Jdus Junij, Anno DCCC. x. incidit.

POSTREMO, vt Anno. M. D. XI III. Sole obtinente xiiij. Aquarij, Mense Ianuario, ad dextantem de Solis facie Luna obscurauit: ITA & Anno DCCC. VII. Sol in xxv. parte Aquarij ad dextantem sui orbis visus est deficere.

II.

II.
A Comc.
tis.

Porro quos nunc Luminum circinnos, & elementares quasi stellas vidimus, vidit & atas Caroli. Neq; enim quid prohibet ea quæ Physicas habent causas, diuiniore quoque naturæ nexus & quandam quasi colligationem sua insuper impressione consignare.

V T Anno restitutæ salutis DXXIX. duo Comete conspecti sunt, quorum alter visus est Solem orientem præcedere, alter occidentem subsequi. I T A Anno M. D. XXXVIII, & sequente, duo Comete apparuerunt. I L L I mense Ianuario. HORVM alter die xvij. Ianuarij, alter Anno sequente, mense Maio, quo Isa-

quo Iſabella Auguſta, regia tue maiestatis mater fato concessit, ad tres serè septimanas, tristi & funesta tum face, tum facie, seu funeri prælucente funali, incanduit.

III.

Obscura quinetiam natura secretioris capita vtrinque inter se consentiunt. Obscurum voco, quod etsi præter communem naturæ notioris ordinem fiat, non omnino nulla tamenculis æternæ figuratiōe, & tanquàm diuina virtutis mistura constituitur.

III.
A prodigiis, iisque que in cælo conspiciuntur sunt.

Suntque eius generis, quæ, vulgò prodigia, quæ ostenta, quæ portenta vocamus, vt sunt illa tot auræ tenuis pigmenta, tot diuersi cæli charactères, quibus nos digiti velut indicio, rerum & naturæ parens Deus, aut ab obscura spe, & cæca expectatiōe depellit: aut ad præclara rerum magnarum studia, repressa omni planè desperatione, inuitat.

- 1 Solis primùm, quoddam quasi iustitium.
- 2 eiusque decolorationes,
- 3 et siderum, vt sic dicas, colliquationes;
- 4 ignis purpurissum,
- 5 et sanguinea aëris sinopis;
- 6 crucium decusses,
- 7 Hostilisque irruptionis prodromi, ac segetum calamitas, Locusta;
8. armorum sonitus, & aërea phalanges;
9. luxata adhæc aquarum cataractæ,
10. ac terræ emotæ grauior succussus;
11. ignium insuper è terra exestuationes.
12. et deformium in natura conformatio;
13. atatum itidem statæ, & veluti anniuersaria ieiunia;
14. nec nõ Tritonũ, lögæ seculerũ post diludia, innoxia collusio

PHOENICIS

I.

NAM vt potest, cum vult Deus, Solem longius producere, vt Soli præcipit, & non oritur, vt stellas claudit velut ob signaculo: ITA Sol suum Saxonico vtrique in pralio cursum suspendere iussus est. ILLVD Turpinus: istud Alcantara Præfectus Auila testatus est.

II.

ANNO D. CCC. XCVIII. atri caloris macula totos septem per dies in Sole apparuit: ANNO M. D. XLVII. XXIII. die Aprilis, quo die praliū secundum Caesar fecit, & duobus insequentibus, cruenta Solis facies, non in Saxonia tantum, sed & in Gallia, & supera inferaque in Germania, conspicua est.

III.

ET quod habet liber Regiarum donationum Ultraiectionis Ecclesie stellas visas celo decidisse: NUNC Jacobo Susio, viro eruditissimo, à longæuo & astrorum cum primis perito sene, in Batavis, narratum est.

IIII.

VT anno DCC. LXXXVII: ITA & Anno M. D. XLII. & M. D. LI rore sanguineo tellus immaduit.

V.

TUNC Cruces Sigaberto Gemblacensi in Chronicis: nunc Joanni Francisco Pico Mirandula, in Staurostochide, ex aere delapsæ sunt. ILLÆ Anno D. CC. LXXXIII. & Anno LXXXVIII. HÆ Anno M. D. I. & Anno M. D. III. ISTHIC bis quinquennij tempore: HIC bis intra tempus triennij.

VI.

ET vt ingentem effudit locustarum copiam. Annus DCCC. LXXXIII. ITA Annus M. D. XLII. parum secundo locustarum

custarum prouentu fuit foecundus. ILLAS egit ventorum vis, Orientis à regione inferiorem in Germaniam: hæc è Polonia in Silesiam, è Silesia in Misniam, densatis agminibus grassata sunt.

Et tantum de ijs, quæ vtraque ætate à cælo vel in aëre obseruata sunt.

Terra verò, non minus nunc mira quàm quæ prior dedit ætas, protulit prodigia: immo vix alia, quàm quæ tum Caroli, tum Lodouici Pij seculum mortalibus exhibuit, non aliter, ac si decurso veluti Naturæ suæ spatio, iterum se sistere iussa sint.

III.
A Prodigijs, quæ terra produxit

I.

EXPERTA est tunc temporis Constantinopolis ingentes, & quibus tum templa, tum monasteria corruerent, tres terra motus. NUNC duos sensisse creditur, quorum alter Solymani regiam solo æquasse, alter tredecim hominum milia obtriuisse dicitur.

ET vt insulam (Cretam, quam Candiam hodie vocant, Anno DCC.XCVII. sic &) Anno M.D.LIX. horribilis terræ motus affluxit.

ANNO DCCC. vt auctor est Paulus Æmilius, horrendo Italia. Galliæ, Germaniæ fragore terra concussa est, & quidem Spoletij maximè, ita vt montes quidam vasto sinu subsederint, noui tumuli assurrexerint, oppida quedam corruerint, quedam hiatu hausta sint: vt fluminum nobilium rapiditas sit retroacta, mare alibi refugerit, alibi insolito æstu redundarit: NUNC, vt narrat Conradus Lycosthenes, Anno M.XXXVIII. æquè vastis tremoribus terra nutare, & quasi emota sedibus, nunc huc nunc illuc, abire, aut referri visa est. Puteolis siquidem mare passibus ferè ducentis consueta à li-

H tore re-

P H O E N I C I S.

tore recessit, & magnus terra tractus, qui inter radices montis, quem Barbarum incolæ appellant, & mare iuxta Avernium iacet, sese erexit, ac montis subito nascētis figuram imitatus est, quasi quaedam sit rebus omnibus immista materies, quæ (qui hominum in diuinis captus est) certa continuata natura vi, certis intervallis videatur circumagi, quæ circa umbilicum terræ, quem teste Chrysippo, Sol obsidet, non aliter quàm in axe rotetur, quæ definitis tēporum spatijs exæstuet, sursumque feratur, quæq; certo tempore illas, de quibus & sexto de Republica Cicero, & apud Strabonem Druyde locuti sunt, terrarum exustiones, eluionesque conficiat. Habet enim uero Annus magnus, ut æstatem, ita & hiemem suam: ut datas habet ecpyroses, ita & certos habet cataclysmos.

IIII.

SIC ruptis Ætne crateribus, fractis Vesuij repagulis, vis quæ est ardentior intus, Anno DC. LXXXV. aequè horrendum ut nunc proruit: idque pari ferè utrobique temporum intervallo. Nam ut tunc vno & eodem & Ætna & Vesuius anno iniecta tum frigoris tum caloris exarsit violentia: ITA nunc Ætna Anno M.D. XXXVII: Vesuius Anno M. D. XXXVIII, vastis è fornacibus erupit.

V.

Sic illo ipso mundi spiritu, eodem illo terræ pondere, quo siphonum modo, fluuiorum pater Thybris, ad annum DC. XC. expressus est, iterato nunc, velut paria secum faciente, atque alia alijs temporibus reddente natura, sese extulit. NAM uti tum Thybris & portam Flamineam, & pontem Antonini Pij, quem olim Sublicium vocârunt, à fundamētis euertit: ITA nunc Anno M.D. XXX. postquàm in triginta trium pedum al-

dum altitudinem locis vrbis depressioribus sese extulisset, ab sorptis vndarum voragine compluribus, & publicas & priuatas aedes est demolitus.

VI.

Nec Tiberis tantum, sed & Athesis, ita in immensum tunc excreuit, vt vrbis Veronensis moenia aquarum impetu deiecerit.

VII.

Immo eiusmodi tum sensit Italia tota diluuium, vt maius vix vllum Noë post tempora extitisse crediderint.

Et fortè ab hac ipsa etatis anteaete inundatione, suum traxerit Verdungus. Anno M.D. XXIII. diluuij presagium. Inueterato sic à Terrore gignitur Error. Sic quæ diluuium, et qui in signa aquea conuenerant Planctæ, pepercerunt, metu madefacti sunt.

VIII.

In Germania verò, heroica illa Caroli etate, Saxoniam eum ad modum vicina flumina inundabant, vt pagum longè à ripis & fluminibus remotum, cum adificijs, arboribusque, & miseris cum colonis abripuerint: vt nunc Anno M.D.LII. decimo quarto die Augusti, ad montes Sudetes, Saxonie vicinos, proruentium ab auulso nubis fragmine aquarum impetus vicinas Sueui ripis, aedes, hortos, & pontes subruit.

IX.

Tum Anni DCC. XLIII. gelu illud tam vehemens, quo pelagus omne ad centum miliaria constitit. Anni M. CCCC. XLIII. (quo Rex Vladislaus cum Amurate nimis infeliciter conflixit) intensissimo cum frigore coniunctum, hiemis magnæ, si non mensem, hebdomadam saltem,

P H O E N I C I S.

occulta à proprietate constituit.

Admiranda certè & vix credenda, si partes modo eius, ac non totam cõplectâris animo, atatum pro mistura, rerum natura sunt miracula: verùm harmonica vniuersitatis ratio cogit ipsam sibi in omnibus & per omnia congruere.

x.

Nunc, nequid vspsiam Rex clemētissimè desideres, quod in Leucis, Anno DCCC. XXIII. puella annorum circiter duodecim, in annum tertium, nulla penitus corporis alimenta percipere visa est: NOSTRA quoque etate, apud Nemetes, in Margarita Rhodia conspectum est.

Mirum sanè, quòd quæ monstris sunt simillima, non solum monstri nihil alant, sed & naturæ certitudinem demonstrant. Deus enim (vt pulcrè, vt omnia, Diuus Augustinus) cùm sciret, quarum partium similitudine vel diuersitate contexteret pulcritudinem vniuersi, etiam monstra hominum, in mundum producere voluit.

Erat porrò, & hæc æquè atque illa, annos nata plus minus duodecim, vt Gerardus Bucoldianus, Diui Ferdinandi patruī tui Physicus, edito libello retulit.

XI.

QVIN vt anno D. XCVI. paulò ante Caroli etatem, natus est puer quadrupes, duos habens vertices: ITA Anno M. CCCC. XCV. IIII. Idus Septembris, puellas duas, corporibus integras, sed capitibus à vertice in frontem connexas, Vangionum in agro, nasci contigit.

XII.

Demum, an vllus Caroli in etate, quātumuis lasciuētis, ac in magno fertilitatis gaudio intra se exultātis, rerū naturæ lusus est, cui nostra non ad vnguè festa Secularia respōdeant.

Tritonum

Tritonum age medijs in fluctibus ludibria, an suo natura parallelo destituit?

Narrat Alexander ab Alexandro Genialibus in diebus, quos Atticis Gellij pro noctibus reposuit, Theodorū Gazam, virum Græca faciūdia & Philosophiæ præceptis clarissimum, apud Iouianum Pontanum, ad quem frequens ventitabat, scitè admodum & luculenter ratiocinatum: Se, dum in Pelopõneso ageret, & sæda maris tempestate oborta, durissimo tempore anni, nonnulla piscium monstra procellæ ad litus illisissent, inter cetera vidisse Nereidē in litore fluctibus expositā, viuētē iam & spirātē, vultu haud absimili humano, facie quoq; decora, neq; inuenusta specie, corpore squamis hirta, ad pubem vsque nisi quod cetera in locustæ caudam desinebant.

Ad quam properè visendam cū frequens concursus fieret, ipseque, & nonnulli è propinquis oppidis vicini, affinesque eò se contulissent, illam frequēti turba circumdatam, maestam & animo consternatam, vt ex vultu coniectari erat, in litore iacētē, crebroque suspirio fatigatam cōspexisse: mox, cū à tam frequenti corona inspiceretur, seque in sicco destitutam videret, præ dolore gemitus spirantes & lacrymas vberes dedisse, ac tandem brachijs et cauda, quo maximè modo poterat, humi reptantem, paulatim ad aquas peruenisse: cumque se præcipitem magno nixu in mare dedisset, ingenti impetu fluctus secare cœpisse, momentoque temporis elapsam ex oculis nusquam apparuisse:

Quod ipsum, vt Diui Patris tui ante atatem accidit: ita & atate maiorum Caroli Anno D. CI. Triton forma maris & cum illo fœminæ specie, seu Nympha, seu Nais, seu si manuis Cymothoë, ab exortu Solis ad horam nonam diēi, cunctis spectāndum se exhibuit. Adeò quod altera est in atate, ad al

teram porrigitur.

Ad hunc modum, Rex Inuictissime, vniuersa quæ suo cælum lumine collustrat, quæq; suo terra inumbrat interiectum, secretiore cæli vi incitata, ad instaurandam Diui Patris tui APOTHEOSIM vtraque ab ætate procumbunt. SIC (quæ omnia circumscribas) vtriusque ætatis res, spes, & cogitationes, eadem iterum ad nomina, loca tempora feruntur. ITA bella, fœdera & cum rumoribus timores, auxilia, consiliaque & iuncta euentibus occasiones, sua sese inclinatione ad ornandum & ætatem & ætatis nostræ Principem, ita volente Magno Deo, conuertunt. Dei siquidem inexplicabili consilio. immota vt naturæ, ita Imperij stat moles. Eius est cælum hoc, eius est naturæ condecencia & rerum omnium coagmentatio Ille Heroës, & Principes viros. ille homines prudētes. ille mūdi Monarchas, Carolos, Piosque. ille Antistites religionis, Leones, Adrianos, Paulos, & Marcello valētinos: ille Eboracenses, & Clemētes. ille Viglios, Lodouicos, Aurias, Chalones: ille Aurēgios, Ceurios, Moncadas: ille Garzias, Vegas, Gōdisaluos: ille Iustinianos, Donatosque & Adolphos, Teuchtherorum cum præfectis, ad mundi incolumitatem, à cælo submitit.

Et ecquis alius à Deo, cælo imperabit, quas cupiet Eclipses? Quis tam variè varias cæli facies, notas, Cometas, acies, suum ad nutum configurabit? Quis ecpyroses, quis catachysmos excitabit? Quis exciet locustas? Quis sanguinem & cruentus ab aëre cruces eliciet? Quis, nisi eam Deus cælo demittat, cælo detrahat ammonam? Deus enim, vt pulcrè, ætatis nostræ Vergilius, Vida cecinit.

Est vnus omnium bonorum publicus
Disseminator, ille cæli præpotens

*Regnator, orbis conditor, hominum sator:
Cui omnia famulantur, omnia subiacent
Obnoxia.*

DESCRIPTIO PHOENICIS, AB OC-
CVLTIS RERVM NATVRÆ PROPRIETATIBVS.

Profectò quid alijs de ea tanta diuersarum ætatum ex-
pressionè videatur, vt est suum cuique iudicium, peni-
tus ignoro. At (quod iam ab annis plus decem cogitavi, huius
licet mei mellificij thymos fucus depastus sit) Germanici Im-
perij fundatorem (Carolus, Patre Pipino, auo Martello geni-
tum, Caroli austriaci Cæsaris excellentissimi in figura, mihi
videre videor. Nec satis, qua potissimum naturæ vi id fiat,
vt verum fatear, Rex serenissime, intelligo. Aut enim est or-
do (vt & Eugubinus, quanquam indefinitè, obseruauit) à
primo homine succedentis, & per omnia secula delabentis,
cum Imperij, tum doctrinæ: aut Spiritus Dei, diuersis tem-
porum interuallis in humana sese pectora insinuans, eundem
se ætate differentibus exhibet.

Mamilius certè, honoratus Urbis æternæ Senator, reci-
procas diuiniore naturæ vices apud C. Pliniū agnouit. Nam
cum Phœnicis vita & siderum tempestatumque significatio-
nes easdem redire, & Anni magni conuersionem fieri testa-
tus est: ac rata fides est inter auctores (vt manuscriptus Jaco-
bi Susij, viri Clarissimi, Solinus habet) cum Phœnicis vita,
magni Anni fieri conuersionem.

Horus quoque, aut quisquis libelli illius auctor est, Phœ-
nici instauratorem diuturnam, & quæ post multa fiat secu-
la, ex Egyptiorum disciplina tribuit.

Iosephus item, gentis Hebrææ Dux atque Imperator, An-
num magnū, hoc est, quo sidera cursus omnes suos, coitiones
separatio-

P H O E N I C I S

separationesque aspectus respectusque quas facere vlla ratione & natura sua possent, perficiunt, sexcentis, quot annis suum Manilius Phœnicem, suum Pythagoras Euphorbum, suum Ennius Hômerum, si Archilochū sequamur, definiuit.

Phœnix verò non aliud est (vt nec Euphorbi nec Homeri regeneratio) quàm incrementum quoddam lucis, ex Sole eterno conceptæ: aut, vt planius dicam, certa ætatis series, maiora necens, quæ quasi expletam rerum cõprehensionem, & rediuuam celi solique virtutem amplexa sit, Est enim in ijs, quæ iugi motione cientur, immobile quoddam, fixum ratumq; naturæ decretum, quod veri, falsi, cogniti, incogniti, legem, & vitæ propè lucem in se continet, quod actiones omnes, ad Eutaxiam conseruandam institutas moderatur, & maiore quodam numine (eius verò notæ sunt in numeris) circumscribit, quòd modos quoque & pondera sustinet, & quæ supera in regione, quæque in terris conspiciuntur, ad æquabiles mensuras, numerosque appendit.

At quantò melius hæc, ætatis nostræ Antistius alter, et non iuris prudentiæ tantum sed et platonica atq; ad eò secretioris philosophiæ multo peritissimus Hopperus: quantò re-
tius si ijs quæ de notis Ægyptiacis, & Dijs Consentibus, præ manibus habebat, supremam manū apposuisset, Peronoti Tyro Morillonus, aut qui illi merito succeturiatus successit, ingeniosi toreumatis & priscorum fastorum per quàm cruditus interpres, Stephanus Vinandus Pighius.

Ego, quod vel me tacente, lectòr non omnino segnis deprehendat, non aliud nũc facio, nec vt facerem elaboravi, quàm vt quæ nos ordinis lucisque & properantis in palingenesiam naturæ commonefaciunt, augusta hæc mea in Cõsecratione re-
præsentem. Siquidem vt Phœnix confectis ætatis suæ spa-
tjjs, in ci-

tijis, in cineres abit, & ex suis tandem à morte cineribus repullulat: ita præstans excellensq; naturæ vis, præstantes Heroës, perbeatas Regum animas, post certas atatum periodos multo expressissima in imagine excitat, & ad mundi laborãtis subsidium in tempore submittit. Superiorum etenim corporũ progressus quasi sistitur, vt eo vel in statu, vel conticinio, caram Deũm sobolem, Dijs amica capita, rerum natura perficiat, non aliter, quàm cum maris fluctus aliquantisper sedantur, ne fetificantem Halcyonem impediãt, neue seuitia ventorum quassetur, aut vndis obruatur auis hospitiæ nidus.

Sed illa, Halcyonia dico, quatuordecim dierum constant indutijs: Phœnicem, atq; illud, quo iterum ad Troiam mittitur Euphorbus, quo rediuius in Ennio somniat Homerus, septingentorum propemodum annorum segmenta constituunt. Segmenta voco puncta illa duo, & à quo cæpit, et in quod atatis Heroicæ desinit periodus.

Heroica rursus atas ea est, qua mortales omnes ad meliorem & sanctiorem viuendirationem, magnis atque diuinis in terra patefactis operibus vocantur.

Nunc quod alia ex alijs emergunt, nouum non est. An non ignes animatos, lampades & coruscantia fulgura, quæ & irent, & in se reuenterentur, per spiritum vidit Ezechiel? An non Salomonis rota super cisternam circũuoluitur? Lampades vitam, quæ ex perpetuis illis ignibus est: fulgura diffusos à Sole æterno radios, & ipsam illam luminosi coporis ΠΑΝΑΓΕΙΑΝ, qua & collustratur, & incallescit Phœnix, nobis cõmonstrant. Rota & motu, & conformationis forma eam quæ in sese vsq; recurrit, aut fati, aut naturæ vim significat.

PHOENICIS.

*Æterna siquidē constitutione nexuq; caussarum later-
tium suis quæque numeris decurrere iussa sunt. Sunt certi
cursus ætatum. Sua cuiq; est data tempestiuitas. Magna
est consiliorum, magna est occasionum & euentuum va-
rietas. Verūm quò maior eorum omnium inter se differen-
tia est, hoc magis mirentur oportet omnium ætatum homi-
nes, atq; vltima seculorum omnium memoria, cum hanc ab-
terius in altero imaginem conspicient. Ipsa enim (vt fideli-
ter, et si minus feliciter quàm vellem, septem hisce meis phi-
lyris cōmonstro) animi pietate, ipsis vitæ consilijs, & re-
rum omnium successu, duo tot seculis disiuncta orbis Chri-
stiani capita conueniunt; ijdem vtriusq; mores, eadem in-
stituta, magna amborum pietas, magnæ res gestæ fuerunt.*

*At qui iusta sit oportet ea Apotheosis, verum sit elogium
necessum est, quòd bis viuida virtus celi, quòd vniuersæ
mundi partes, omnisq; natura, quòd totum corpus Solis, et
omnes luminum anfractus, quòd varie varius Dei spiritus
& mens mundi inter homines constituit.*

*Nulla siquidem in celo, Sole, spiritu, natura, aut for-
tuna, aut temeritas, aut erratio, aut vanitas in-
est: sed omnis ordo, veritas,
ratio, constantia.*

FINIS.

HOR-

HORTENSIVS IN PHOENI-
CEM VOERTHVSII.

A Urea Canchleis nusquam nisi nascier oris
Proditur vna Arabū, & viuax tot secula, Phœnix.
Phœnix Panchaia simul atq; in sede parentis
Deposuit nidum, sacraq; locauit in ara,
Vertere se magnum stellis redeuntibus annum
Fert fama, æternas & fila reuoluere Parcas.
Ecce autem Arctoo Phœnix & fulua sub axe
Edita puniceis (mirum) Voerthusia pinnis,
Ceruleis cui cauda notis distincta nitescit:
Tam magis illustris, quàm illa altior euolat ales,
Et moritura minus, nomenq; decusq; perenne
Seruabit, quam nulla dabit cariota vetustas.
Non triste, extinctam, crudeli funere bustum.
Hic canit obscurum fato infelixq; pœma,
Excudit medicas alius sudoribus artes,
Aut nodosa parat rigidarum enigmata legum.
Sed raro æternum produnt fatoq; superstes,
Qui celebrant Regum, ceu tu Voerthusie, laudes
Æternis mandant nomenq; & scripta tabellis.

IOANNES CRVCIVS AD
VOERTHVSIVM.

D icite mi Musæ, cultissima Numina nobis
Quo nam Voerthusi pascitis ora cibo?
Sic ego, sic Musæ. quàm te sententia fallit!
Nectare quo potius nos alat ipse, roga.

RERVM AC VERBORVM INDEX.

Primus numerus paginam, secundus faciem designat.

Aron Rex Persarum	20. 2.	Antonius Orator & Cōsul Romanus	7
Abdalia Afer	12	Antonij Perenoti Cardinalis, primi	
Abdemarus Genuensis	19. 2.	Mechlinensium Archiepiscopi elogi-	
Abdemelech Afer	12. 2.	um	7.&10.2
Abdila Afer	Ibidem	Anxiæ æmulationis studia posthaben-	
Abraham Afer	Ibidem	da	6. 2
Academia Bononiensis	11	Aphrodisij vrbs expugnatio	18. & 20.2
Academia Complutensis	10.2	Apotheosis Diui Caroli	11.& 27
Academia Dilingensis	Ibidem	Aquarum cataractæ	28
Academia Parisiensis	11	Aquilæ Romanæ in Aethiopia non vi-	
Academiæ Louaniensis elogiū	Ibidem	sa	21.2
Achilles Stadius	21	Aquisgranum	24.2.& 25
Adulphus Princeps Chaucorum	17. 2.	Archiepiscopus Toletanus	10.2.& 25.2
Adulphus Princeps Vericensis	Ibidem	Archilochus Historicus	32.2
Aegyptus	11. 2.	Atiadenus Barbarossa	11.2.& 12
Aeneas	6. 2.	Aristotiles	6. 2
Aestas anni magni	29. 2.	Armatura euangelica	26
Aetatum periodi	38	Asia	11
Aetas heroica	Ibidem. 2.	Athesis fluius	30
Aethiopia	21. 2.	Atrebatensij descriptio	7
Aetna	29. 2.	Attomannus	11.2.
Affectus populis innatus	20	Augustana Comitia	8.2
Affectus temporibus agnatus	Ibidem	Augustinus Eugubinus	32
Albinus Eboracensis	16. 2.	Aureolus Præfectus Limitum	19
Albis fluius Saxonix	13.& 22.2	Auspicia Etrusca	9
Alexander ab Alexandro	30	Austriada	29
Alexander Magnus doctrinæ studia com- plexus est 6.2. Admirator Homeri, Ibi- dem. Imitator Achillis, Ibidem. eius atas ferax doctissimorū hominū. Ibid.		B.	
Alexandri Medicæi Florentiæ Ducis elo- gium	9	Baleares Insulæ	11.2.
Alexander Seuerus eo die nascitur, quo Alexander Magnus obiit. 7. 2. Amantis- simus fuit literarū 6. 2. Studiosissimus Virgilij. Ibidē. Imitator Achillis. Ibid.		Balteus veritatis	26
Alhoris Maurus	12	Barbarus mons	29.2
Amidas Tunetensis Regis filius	20. 2.	Barrus pater & filius	21
Amurates Turcarum Imperator	30	Basilij Marchetus Sami Dominus	9.2
Andreas Doria Præfectus Cæsareæ clas- sis	19.2	Batauia	28.2
Angelus Resendius	21	Belgij elogium	16.2.
Anima mundi	8	Beneuolentia	24
Antipodes	21	Bartholomæus Baptista Platina	9.2
Antistius Labeo	32.2.	Bonifacius Corsicæ Præfectus	18
Antonius Morilonius	Ibidem	Borysthene	23
		Britannia	22.2.
		Brugæ Flandrorum	10
		C.	
		Caius Plinius	5

I N D E X.

Cæli diversi characteres	28	Danubius	23
Cæli seu habitacionis beatorum descriptio	25. 2	Deformium in natura conformatio	28
Candia	29	Deus est agens multo liberrium	14
Carolus Magnus fundator Germanici Imperij. eius pietas & religio. 8. concilia & comitia. Ibidem. In humano corpore vitâ cælesti imitabatur. Ibidem. eius inclinatio in bona studia.	11.	Fatuni & Fortunam temperat, Ibidem. Piorum Manens diuinâ suâ bonitatis radijs illustrat 26. 2. Cæli architectus, 17. 2. & 27. Oeconomiam suam in cære descripsit, Ibidem. Rerum & naturæ parens, Ibidem. 2. & 28. Dei chirographa apparere in astris. 27. Deus soli præcipit & non oritur. 28. 2. Stellas claudit ob signaculo, Ibidem. eius multiplicabili consilio, & naturæ & Imperij stat moles, 31. 2. Heroës & Principes vitos à cælo submittit, Ibidem. Epiroses & cataclysmos excitat, Ibidem. Annonam cælo demittit.	11.
Carolus Martellus auus Caroli Magni	32.	Idem	
Caroli v. elogium. 8. & 25. pietas & religio. 8. concilia & comitia. Ibidem. deponit Imperium. 25. & 8. Observantissimus legum. 9. Pacator Florentiæ. Ibidem. Institutor Ducum Florentiæ. Ibidem. Instaurator sui sæculi. 11. eius bellum cum Solymanno. Ibidem. 2. Bellum cum Rege Francisco. 1. 2. Pater patriæ. 26. 2.		Descriptio Aulae Cæsareæ, 9. 2. & 10. Descriptio consecrationis prætorum Imperatorum	10. & 20.
Carthago	12. & 20	Descriptio Martis	11
Cataclysmi	29. 2	Descriptio pacis	15
Cathelon Germanus	18. 2	Desiderius Rex Longobardorum	12. 2.
Christiernus Daniæ Rex	22. 2	eius elegantia & eloquentia	13. capti-
Chrysippus	29. 2	uitas,	12. 2.
Cicero	23. 2	Didaci Mendozzæ Hispani elogium,	
Cimbriica Cherfonensis	22	fol.	10. 2
Clemens Britannus	9. 2 & 17	Diluvium	30
Clemens Historicus	9. 2	Diuus Aurelius Augustinus	Ibidem
Clementia	13. 2	Donatus Acciaiolus	9. 2
Clupea Vrbs Africae	20. 2	Donatus Venetus	18
Cælius Lusitanus	21	Dorgutes perata	19. 2
Cometæ	27. 2	Druidæ	29. 2
Communis notioris naturæ ordo	28	Dij à Carthagine auersi	fol. 20. 2.
Conditio beatarum animarum post mortem	26		
Conradus Lycosthenes	29	E.	
Corona diuinarum mentium	27	Eclipses Solis & Lunæ	27. 2.
Coronatio Bononiensis	21. & 24. 2	Eduardus sextus Angliæ Rex	fol. 22. 2.
Cosmi Medicæ Florentiæ Ducis elogium	9. & 10	Eduinus Britanniaæ Rex	Ibidem
Constantinopolis	29	Egbertus Præfectus Tenctærorum	17. 2.
Creta	Ibidem	Eginhartus Historicus	9. 2. & 24.
Croiorum illustis familia	19	Elisabetæ Francæ Vxoris Philippi Hispaniarum Regis elogium	13. 2
Cruces è cælo delapsæ. 28. 2. crucium descensus, Ibidem. Crucis Dominicæ elogium 25. 2. Crux cõfessionis Christianæ symbolum	16. & 35. 2	Ennij Homerus	32. 2.
		Ephemeris anni Magni	27
		Equitandi peritia	24
		Euphrates	21
D.		Europa perturbatio	Ibid. 2. & 26. 2
Dalmatia	Ibidem	Eutaxia	32. 2
Damianus à Goes Historicus	21	Ezechiel	33.
Dania	22. 2		

F.

I 3

Febris

I N D E X.

Febris descriptio	25	Hieronymus Comes à Lascò	29
Ferdinandus Cæsar	11.& 30	Hieronymus Oforius	21
Ferdinandus Gondifalvus	18	Hieronymus Phaletus	9.2
Ferdinandus Toletanus Dux Albæ	14.	Hieronymus Vida	31.2
eius elogium	18.2	Hippon nouus	20.2
Festa sæcularia	30.2	Hippon Regius	Ibidem
Figuratio lucis æternæ	28	Hildeboldus Pontifex	25
Florentia	9	Hispaniarum elogium	21.& 26.2
Fons Rapidus oppidum Cantabriæ	18.2	Homerus	6.2
Fortitudo	24	Horus Apollo	5.& 32
Franciscus Rex Galliarum	12.	Hugo astate Caroli Magni	18.2
eius indo- les, mores, studia 13. Humanitas & po- tentia, Ibidem, eruditio	10.2	Hugo Moncada	Ibidem
Franciscus Robertellus	9.2	Hiems anni Magni	29.2
Franciscus Ximenes Archiepiscopus To- letanus	10.2		I.
Fretum Gaditanum	23	Iacobus Sufus	28.2
Fulmen Etruscum.		Iaddus Pontifex	21.2
G.		Ibnabula Maurus à Carolo Magno re- stitutus	12.& 20
Gallia	28	Ieiunia ætatum	28
Garfias Atrogonius	18.2	Ignis purpurissimus. Ibidem. Ignis exæstua- tiones	Ibidem
Garfias Toletanus	Ibidem.	Ignis animati	33
Genius Augusti	13	Imitatio	23.2
Georgij Schenkij Liberi Baronis in Tau- tenberg elogium	17.2	India	21
Gerardus Bucoldianus	30.2	Infidiæ Carolo V. positæ	14
Gerardus Nodianus	9.2	Ioachimus Hopperus Iureconful- tus	32.2
Germani in Aethiopia	21.2	Ioannes Cardanus Prorex Siciliae	2
Goleta	11	Ioannes Christophorus Stella	18
Gonfaluus Perefus	9.2	Ioannes Franciscus Picus Miradula	22.2
Gonfaluus Ferdinandus Corduba	18	Ioannes Fredericus Dux Saxoniae Ele- ctor	13.2
Guilielmus Ceruera	19	Ioannes Genesius Sepulveda	9.2
Guilielmus à Ceuria Marchio	Ibidem	Ioannes Michael Brutus	Ibidem
Guilielmus Malinæus	9.2	Ioannes Paefus Castrus	Ibidem
Gymnasium Bifantinum	10.2	Ioannes Vasæus	Ibidem
H.		Ioannes Vega Prorex Siciliae	18
Hadinus parata	19.2	Ioannes Verdungus	30
Hadriani Sexti Pont. elogium	16	Ioannes Verfoza	9.2
Hadrianus Iunius	22.2	Iouianus Pontanus	31
Halcyonia	33	Isabella Augusta mater Regis Philip- pi	28
Hannibal	26	Isabella coniux Christiani Regis Da- niæ	22
Helionora Austria vxor Regis Fran- cisci	13.2	Isidorus Pacensis	11.2
Hercules	26	Iulius Solinus	5
Herimberrus Historicus	9.2	Iustinianus Dux Venetus	17.2
Hermoldus Historicus	Ibidem	Iustinianus Istriz Præfectus	Ibidem
Hieronymus Bussidius Archiepiscopus Bifontinus fundator collegij Trilin- guis apud Louanicenses	10.2	Iustitia	24
		L.	
			Lælij

I N D E X.

Lelij Taurelli Præfdis Florentini e- gium,	Ibidem	Naiades	31
Lambertus Hortenfius	9. 2	Neapolis elogium	26. 2
Largus Licinius	10. 2	Nicola Belgæ viri clarissimi	9. 2
Latinorum coloniz translata in Bel- gium,	10	Nelus fluuius	23
Leonis decimi elogium	16. 2	Numidia	20. 2
Liberalitas	10	Nymphæ	31
Lingua Latinæ Maieftas	7		
Locuftæ	18. & 29	O.	
Lodouicus ab Auila	9	Olympias mater Alexandri Magni	7. 2
Lodouici à Flandria domini Pratenfis elogium	10. & 19	Olympias nutrix Alexandri Seueri	Ibid.
Lodouicus Pius filius Caroli Magni, fol.	14. 2	Oftenta	28
Lodouicus Rex Vngariæ caſus ad Moga- rium	22	Otho Thruſcius Cardinalis	10. 2
Lufitanorum nauigatio	21	Ottomanni	11. 2
Lydericus Harlebecus Flander	19		
		P.	
M.		Palingeniſia	32. 2
Mahomeres Rex Tunetenſis	12	Palmerius Chronographus	27
Marcellus Pontifex	16. 2	Pandectæ Florentinæ	10
Marcus Manilius	31	Papia	22. 2
Mare Adriaticum	22	Papinianus Iureconſultus	6. 2
Mare rubrum	26	Paulus Aemilius	9. 2
Margareta Aſtria vxor Oſtauij Earne- ſij Ducis Parmenſis & Placentiæ, Ibid.		Paulus Iouius Epiſcop. Nucernuus	13. 2
Margareta Rhodia Spirenfis	30. 2	Paulus Pontifex	16. 2. & 21. 2
Maria Angliæ Reginiæ elogium,	15	Peleponneſus	31
Maria Regina Vngariæ vxor Lod. Re- gis	21	Petri Bembi Cardinalis elogium	7
Marius Aretius Syracuſanus	9. 2	Phalanges æreæ	28
Mauritius Dux Saxoniz Elector,	22. 2	Philibertus Chalonijs Princeps Aure- niæ	18. 2
Maximilianus Bohemiæ Rex	23	Philippi Hiſpaniarum Regis elogiũ	15
Maximilianus Egmondanus Comes Bu- renſis	14	Phœnicis deſcriptio	31. & 33. 2
Mendozius Imperator Hiſpanici exerci- tus ad Granatum	18	Phœnomena	27
Milidochus Saxo	22. 2	Pipinus pater Caroli Magni	32
Monafterium vrbs Africae	20. 2	Polonia	23
Moncada	18. 2	Portenta	28
Montes Sudetes	30	Prodigia	Ibidem
Mos Romanorum Imperatorum in ton- dendis barbibus	24. 2	Purcoli	29
Muleaffes Rex Tunetenſis	10. 12. & 20. 2.		
Mustapha Solymanni filius ſtrangula- tus	12	R.	
		Reginaldi Poli Cardina. elogiũ	16. & 17
N.		Renatus Princeps Aureniæ	19
		Rodericus Toletanus	12
		Romæ priſcæ comparatio cum vrbe Ve- neta	7. & 21. 2
		Ros ſanguineus	28. 2
		Roffetes frater Regis Tunetenſis	20. 2
		S.	
		Salecus pirata	19. 2
		Siach Tahamas Perſarum Rex	20. 2
		Sigebet-	

I N D E X.

Sigebertus Gemblacensis	28. 2	Tuedus Fluuius Scotiæ	11
Sinas perata	19. 2	Tunctum expugnatum	11. & 20. 2
Sol Dei imago est, 20. Solis defectus, 27.			
Solis iustitiæ, 28. eius decoloratio, Ibid.		V.	
Salomonis rota	32	Valentinus Pontifex	16. 2
Solymanus Turcarum Imperator, 11.	11.	Venetorum elogium	17. 2
Eius Regia solo æquata	29. 2	Verona	30
Stellæ elementares, 27. 2. Stellæ celo Vesuuii	28. 2	Viennensis obsidio	11. 2
delapsæ	28. 2	Viennensis obsidio	11. 2
Stephanus Vimandus Piggius	32. 2	Vigilius vir clarissimus	19. 2
Sussa vrbs Africae	20. 2	Vigilij Zuichemi Phrisij, primi præsidis	
Symbolismi	27	magni consilij in Belgis elogium.	
Sympathia	Ibidem	Ibidem, & 20.	
		Vincentius Chronographus	27
		Visurgis Fluuius Germaniæ	22. 2
T.		Vladislaus Rex Vngariæ	30
Tabaches perata	19. 2	Vlpianus, Iureconsultus	6. 2
Tagus fluuius Hispaniæ	13	Vltraiectensis Ecclesia	21. 2
Terræ motus	29	Vnefreda filia Clementis Britanni Gre-	
Thamasis fluuius	23	cæ & Latine doctissima	17. 2
Theodorus Gaza	31		
Thracia	11. 2	Z.	
Titus Liuius	7		
Transilvania	22	Zuatopolingus Princeps Vngarus,	22. 2
Tremissenus Rex Africae à Carolo V. re-		Zuleimannus	11. 2.
stitutus	20. 2		

F I N I S.